

Türi Raikvaleht

LÜHIDALT

WINNER
COMPOUND WOMEN

LISELL
JÄÄTMA

LAUSANNE | STUTTGART | THURVON | NIMES | CHICAGO | LAS VEGAS

Lisell Jäätma võitis
Lausanne´is kulla

1.-3. novembrini toimus Šveitsis
Lausanne´is plokkvibu sisehooaja
maailmakarika finaaletapp, kus
Eestit olid esindamas türilased
õde-venda Lisell ja Robin Jäätma.
Lisell alustas võistlust kindlalt ja
perfektses skooriga 150 alistas ta
itaallanna Giulia Di Nardo. Robin jäi
napilt 149 punktiga alla taanlasele
Mathias Fullertonile skooriga 150
ning saavutas sellega MK-l 9. koha.

Pakiautomaadi jää-
miseks polnud piisavalt
saadetisi

31. oktoobril lõppes Oisu alevikku
paigaldatud mobiilse pakiauto-
maadi kolmekuuline katseperiood.
Türi valla ja Omniva koostöös pai-
galdati 31. juulil Oisu rahvamaja
tagahoovi mobiilne pakiautomaat,
mis pakkus kohalikele elanikele
ööpäevaringselt mugavaid pos-
titeenuseid. Abivallavanem Elar
Niglas sõnul ei andnud katseperiood
oodatud tulemusi. „Eesmärgiks sea-
tud 500 saadetist kuus ei täitunud,“
ütles Niglas. „Augustis kasutasid
elanikud automaati 284, septemb-
ris 371 ja oktoobris 369 korda,“
täpsustas Niglas, viidates Omniva
saadetud statistikale.
Alguses ei olnud mobiilne pakiauto-
maat mõne e-poe süsteemis vali-
kus. „See võis mõjutada saadetiste
koguarvu,“ tõdes Niglas ja kinnitas,
et vallavalitsus teavitas Omnivat, kes
omakorda teavitas e-poodi vajadu-
sest oma pakiautomaatide nimekirju
ajakohastada, lootuses, et elanikud
saavad edaspidi soovitud kaupa Oisu
pakiautomaati tellida. Paraku ei
piisanud ka sellest. Püsiva pakiauto-
maadi paigaldamiseks oleks olnud
vaja keskmiselt 500 saadetist kuus.
„Kahjuks ei nõustunud Omniva
katseperioodi pikendama, kuigi
vallavalitsus esitas selleks palve,“
ütles Niglas pettunult.

JÄRGMINE
TÜRI RAHVALEHT
ILMUB 5. DETSEMBRIL

Türi valla 7. aastapäeva
kontsertaktus „Lihtsad väärtused“

Fotodel hetk aktuselt ja Türi valla aukodanik Veiko Valang. FOTOD: MERLE RÜÜTEL

22. oktoobril tähistati Türi kultuurikeskuses Türi valla 7. aastapäeva. Õhtu
avasid Bibi Loore Pilipenko ja Oliver Veimer, kes andsid sõna vallavolikogu esi-
mehele Marge Hirtentreule ja vallavanem Sulo Särkinenile.

MERLE RÜÜTEL

Volikogu esimees Marge Hirtentreu jaoks on Türi vald koht, kus ajalugu kohtub
tulevikuga. „Juba mitmendat põlve Türi valla elanikuna olen käinud siin koolis,
loonud siia oma kodu, kasvatanud siin oma lapsed, teinud siin oma tööd ja saan olla
uhke Türi valla üle,“ ütles Hirtentreu ja lisas, et meie inimesed, meie traditsioonid
ja meie koostöö on need, mis teevad Türi vallast omanäolise valla, meie oma kodu-
valla. Ta lisas ka tänusõnad kõigile Türi valla elanikele, kes iga päev annavad oma
panuse valla tegevustesse ja arengusse.

Vallavanem Sulo Särkinen kutsus inimesi üles ühiselt mõtlema meid ümbritseva
keskkonna üle nii linnas kui ka maapiirkonnas. „Kutsun teid üles koos leidma

lahendusi probleemkohtadele või edastama innovaatilisi ja esmapilgul utoopilistena
tunduvaid ideid, mida saaks lumepallina veerema lükata ning koos õigeid valikuid
sõnastada,“ ütles Särkinen, viidates ideekorjele, mis kestab käesoleva kuu lõpuni.

Aktuse üheks tipphetkeks oli tunnustamистерemoonia, mille käigus anti üle
Türi valla hõbe- ja kuldmärgid silmapaistvatele kogukonnaliikmetele. Hõbemärgid
pälvisid Anet Ivanov, Oskar Männa ja Tristan Martti Metsalu nende silmapaistvate
saavutuste ja panuse eest kogukonna arengusse. Kuldmärgidega tunnustati Asta
Oloneni, Katrin Abelit, Paul Poopuud ja Triin Pärnat, kelle töö ja pühendumus on
jätnud sügava jälje Türi valla ellu.

Erilise auga pärjati Leonhard Soom ja Veiko Valang, kellele omistati Türi valla
aukodaniku tiitel nende hindamatu panuse eest spordi ja kogukonnaelu eden-
damisse.

Muinasjutulised Väätsa vaateaknad tulevad taas

Dekoreeritud ja liikuvad vaateaknad on Väätsa kogukonna eestvedamisel
sündiv looming ja suurepärane jõulukogemus kogu perele, mis 2024. aastal
valiti Green Destinations Top 100 lugude nimekirja. Green Destinations Top 100
Stories on iga-aastane konkurss, mis kogub kokku ja tunnustab ülemaailmselt
sihtkohtade algatusi, inspireerides vastutustundlikku turismijuhtimist.

EVELIN PARTS

Väätsa rahvamajal kujundatakse jõuluajaks ühtekokku 46 akent, millest täna on
endale kaunistajaid ootamas veel mõned üksikud. Vaateakent on oodatud tegema
kõik, kel huvi ja soov, olenemata elukohast või elukutsest. Akent saab teha üksi,
perega, sõpradega, töökaaslastega, kollektiiviga jne. Seega, kellel huvi ja soov ka
ise vaateaken teha võib julgelt ühendust võtta sündmuse eestvedajatega Rait Pili-
penkoga 5347 7807 või Evelin Partsiga 5199 0447.

Väätsa rahvamaja muinasjutulised vaateaknad avame pidulikult 3. detsembril
kell 19 ning neid saab nautimas käia kuni 6. jaanuarini. Aknaid saab vaadata 24h
ning vaatamist jagub nii maja ees kui ka taga.

Kuigi vaateaknaid saab imetleda tasuta ja kogu ettevõtmist aitavad ellu viia
vabatahtlikud, on siiski mitmeid väljaminekuid: akende mootorid ja programmeerimine,
lisavalgustid, pikendusjuhtmed, ehitusmaterjalid jms, mis küll aknal välja
ei paista, kuid on õnnestumiseks väga olulised. Seega on kõik oodatud ettevõtmist
toetama. Vaateakende õnnestumisele saab öla alla panna tehes endale sobivas
summas ülekande:

MTÜ VÄÄTSA VALLA KÜLADE ÜHENDUS
EE71 2200 2210 5153 2254

Kõik heategijad leiavad oma nime toetajate tänuaknalt!
Eriti mõnus on kogu ilu tulla nautima koos jõuluturgudega, kus leidub käsitööd
kingikotti, saad kogeda imelisi maitseid ning nautida erinevaid esineid.

Jõuluturgude toimumise ajad:
T 3. detsembril kell 18 - 20
P 15. detsembril kell 17 - 19
Turgudel on ruumi veel ka kauplajatele. Müügihoa broneerimiseks ja lisainfo
saamiseks võta ühendust vaatsatarg@gmail.com (müüjatelt me raha ei võta).

TOIMETAJALT

Mida me oleme saavutanud ja mida Teie saaksite veelgi paremini teha

Kellele see pealkiri tundus kuidagi kahtlaselt tuttav, siis ütlen kohe alguses ära, et selle mõte on laenatud ühe Mihkel Raua raamatu esikaanelt. Tema sõnastus, tõsi küll, oli ainuisikulisem, aga meie peamegi lehes suuremat pilti nägema ja laiema haardega olema, et keegi ei saaks kitsas silmaringis ja vähestes ambitsioonides süüdistada.

Mida me siis oleme saavutanud? Oktoober on läbi. Esimene lõrts maha sadanud ja hallides päevades peegelduv masendus-tunne tõukab meid tagant kasutama viimaseid võimalusi soojematele maadele päikese kätte pögenemiseks. Need, kes seda teha ei saa, lasevad autodele talverehvid alla kruvida või siis panevad soojema jope selga, kapuutsi tihedamalt pähe ja rühivad kevadootust endaga kandes visalt edasi. Umbes viis-kuus kuud ongi veel minna. Pole ju palju.

Saime peetud valla sünnipäeva. Saime vastu võetud viimase aastaga valda sündinud beebid. Saime tänatud õpetajad. Leidsime üles aasta terviseendenduse. Riputasime rinda kuldseid ja hõbedasi aumärke ja tunnustasime aukodanikke. Esitlesime värskelt valminud raamatut koduvalla ajaloost. Ja seda kõike viimase kuu jooksul. Seda ju on palju!

Mida me siis paremini saaks teha? Olla paremad inimesed nii tööl kui ka kodus. Viimast just saabuva isadepäeva vaates. Positiivsemad? Kui tööpäeva hommikul saab positiivsus esimese kümne minutiga otsa, mida siis teha? Või kui jõuad poodi ja näed, et hinnad peale eelmist korda on teinud jällegi märgava hüppe ülespoole. Või kui meediast vaatab vastu üks lõputu trall maksupoliitika ja kärpekavade üle? Jääda positiivseks? Pole ju palju tahetud.

Negatiivsust on palju. Tahame või mitte. Kõik see, mis maailmas toimub, aga ka see, mis meie vahetus läheduses sünnib, kõigest sellest kipume me tahes-tahtmata osa saama. Tänases päevas hakkama saamine on üks asi, murelt tulevikku vaatamine vist midagi muud. Ja sellel lainel võiks jätka veel pikalt. Aga ei jätka. Aitab küll.

Ega siis hea kõik suve ja eelmise kuuga läbi saanud. Tuleb aga jälle. Kohe-kohe on käes advendiaeg ja Väätsa rahvamajas süttivad kümned kaunitl kujundatud ja valgustatud aknad. 29. novembril saab meenutusteõhtuga kokku võetud Valge Maja juubeliaasta, saab teatrit ja kino. Ning kes miskit paremat tegevust ei leia, võib pikkadel ja pimedatel sügisõhtutel välja otsida Andrus Kivirähki ajatu „Rehepapi“ ja seda sirvida. Ka see november on tulnud selleks, et läbi saada ja sõuda otsaga helgem-valgemasse jõuluaega.

TEET REIER

KLÖPS

Türi linnas sildistati aastaid tagasi ajaloolised linnapiirkonnad/külad. Meil on siin Konnaküla, Näljaküla, Kringliküla, Nopsaküla jne. Nädalapäevad tagasi avastasin, et märkamatu on linn ühe küla võrra rikkamaks saanud. Nüüd on meil ka Indrekuküla. Kes teab, see teab, aga kes ei tea, pole ka raske leida. FOTO: TEET REIER

Avalik vabandus Veiko Valangu ees

Lugupeetud Veiko Valang! Vabandan siiralt oma väljaütlemiste pärast Türi Rahvalehes ja Järva Teatajas seoses Türi aukodaniku valimisega. Minu tervislik seisund ei ole päris adekvaatne ning minu emotsioonid said sel hetkel minust võitu. Mu kommentaarid ei peegeldanud minu tõelist arvamust sel hetkel.

Mõistan, et meie erinev taust ja maailmavaade võivad põhjustada erimeelsusi, kuid soovin siiralt, et saaksime neist üle ja jätkata edaspidi koostööd Türi kergejõustiku arendamisel.

Siiraste vabandustega

LEONHARD SOOM

Tänuõhtul tunnustati silmapaistvaid õpetajaid

8. oktoobril toimus Türi vallas haridustöötajate tänuõhtu, kus austati ja tunnustati valla koolide ja lasteaedade silmapaistvaid pedagooge. Haridus- ja kultuuriosakonna juhi Triin Pärna sõnul on tänuõhtu kummardus meie valla koolides ja lasteaedades töötavatele pedagoogidele, tugispetsialistidele ja kõikidele, kes lastesse panustavad.

MERLE RÜÜTEL JA KATI ADUL

„Oma ametis näen sageli, kui suur mõju on teie igapäevatööl, sest see on palju enamat kui ainult tundide andmine või õppeprotsessi juhtimine. Te olete inspiratsiooniks, mentoriks ja suunanäitajaks. Teie eeskuju kujundab uue põlvkonna väärtusi ja hoiakuid. See on hindamatu panus, mida ei saa mõõta ainult sõnade või numbritega,“ ütles vallavanem Sulo Särkinen oma tervituskõnes.

Tänuõhtu raames tehti teatavaks ka konkursi „Türi valla haridustöötaja 2024“ nominendid ja laureaadiid. Vastavalt Türi vallas kehtivale korrale premeeritakse igal sügisel kolme haridustöötajat, kelle panus eelmise õppeaasta hariduseesmärkide saavutamisel on olnud silmapaistev ja kelle igapäevane tegevus on kogukonnas tunnustatud. Preemia suurus on sellel aastal 1820 eurot.

Sel aastal esitati tunnustamiseks ühtekokku 17 kandidaati, kellest kahte õpetajat oli esitatud kahel korral.

2024. aasta hariduspreemia laureaadiid on:

Evely Siimsoo Türi põhikoolist

Evelyt iseloomustab loovus ja ideederohkus. Temaga on koostöö positiivse laenguga, ta on inimene, kes otsib võimalusi, kuidas saab teha, kui keegi arvab, et see on võimatu ja justkui ei saa. Ta ei anna alla, usub igapäevasesse väärtuspõhisusse ja järjepidevusse. Ta on inspireeriv ja sütitav, samas alati jalad kindlalt maa peal, oskab ette näha kitsaskohti ning neid ka ennetada. Ta toetab ja inspireerib uusi õpetajaid ning panustab aktiivselt koolielu arendustegevusse.

Pille Kupp Retla-Kabala kooli Kabala õppekohast

Pille on imeliselt tore, rõõmsameelne, lõputu energiaga, empaatiline ja lastes turvatunnet tekitav, abivalmis, heatahtlik. Ta on olnud mentoriks uutele õpetaja abidele ja assistentidele. Oma suhtlemis- oskusega on ta pälvinud nii laste, kolleegide kui ka vanemate siira tunnustuse. Ta panustab kogukonda läbi Kabala kultuuri- ja spordi seltsi, aidates korraldada perespordipäevi, matku ning teisi seltsi üritusi.

Karin Koitla Türi lasteaiast

Karin on hinnatud juhendaja nii algajale õpetajale kui esimesi

Türi valla hariduspreemia laureaadiid 2024. Vasakult: Karin Koitla, Evelyn Siimsoo ja Pille Kupp. FOTO: MERLE RÜÜTEL

rahvatantsusamme tegevale lapsele. Tema loodud peokavad ja näitemängud panevad silmad särama nii suurtel kui väikestel, olles valmis kehasuma just selleks, kelleks tarvis: hunt, kukk või päkapikumam-sel. Ta panustab töökeskkonnavolinikuna lasteaias arengusse, osaleb erinevate komisjonide ning hoolekogu töös.

Lisaks laureaatile tunnustati tänukaartide ja Türi Loomemajas valminud rinnaprossidega ka järgmisi nominente:

Tea Saar ja Helen Aasa Türi põhikoolist, Urmas Saluste Türi ühisgümnaasiumist, Peep Heinaste Türi muusikakoolist, Maris Uusmaa Väätsa põhikoolist, Ene Viitmann Türi lasteaiast, Piret Päll ja Ülle Pent Retla-Kabala koolist, Kärt Sarapik Väätsa lasteaiast, Ülle Pokk ja Pille Paal Türi Kevade koolist, Riina Hunt Kärü põhikoolist, Heili Männilaan Laupa põhikoolist ja Jane Reiljan-Rajasaar Türi noortekeskusest.

Õhtu meeleoluka muusikalise osa eest hoolitsesid armastatud muusikud Inga ja Toomas Lunge, kes esitasid lisaks kaunitele lauludele ka inspireerivaid ja meeleolukaid lugusid, mis löid tänuõhtule erilise ja sooja atmosfääri.

Palju õnne kõigile laureaatile ja nominentidele ning suur tänu kogu Türi valla haridustöötajatele nende pühendunud töö eest!

Tunnustati sotsiaalvaldkonna tegijaid

16. oktoobril toimus Türi kultuurikeskuses Järvamaa tervisefoorum, kus Signe Kiisk kutsus kõiki osalejaid kaasa mõtlema ja vastuseid otsima küsimustele, millised on erinevate põlvkondade juhtivad väärtused ja kuidas nende väärtuste põhjal nendega suhelda, neid motiveerida ning juhendada. Päeva lõpetas Peaasi.ee koolitaja Elina Kivinukk, kes käsitles olulist teemat „Miks on magamine tähtis?“.

Foorumil tunnustati ka tervisetegusid ja sotsiaalvaldkonna töötajaid. Tervisetee konkursile esitati kokku 8 kandidaati, kellest kolm olid Türi vallast: Türi Perepesa Papside Klubi, kevadpealinna liikumissündmuste sari ja Türi tennisitreeningud.

2024. aasta terviseetokese tiitli pälvis Türi Perepesa Papside Klubi, mis on silma paistnud isade terviseteadlikkuse tõstmise ja tervislike eluviiside propageerimisega. Endise Türi Perepesa juhi Marika Tootsi algatusel ja praeguse juhi Jane Reiljan-Rajasaare eestvedamisel on Papside Klubi toetanud meeste vaimset ja füüsilist tervist, pakkudes neile toetavat keskkonda ning praktilisi tegevusi, mis aitavad tasakaalustada pere- ja tööelu ning ületada tervisemuredega

seotud barjääre. Papside Klubi tegevusel on olnud maakondade-ülene mõju, aidates luua koostöösuhteid ja tugevdada kogukondlikku sidusust. Klubiline tegevus jätkub ka hooajal 2024/2025, pakkudes tuge kohalikele isadele ja nende peredele.

Erilised tänusõnad siinkohal nii idee algatajale kui ka tänasele eestvedajale - teie järjepidev töö on loonud isadele toetava ja inspireeriva keskkonna, kus nad saavad jagada kogemusi, õppida ja kasvada teadlikumaks lapsevanemaks, partneriks ja meheks.

Lisaks tervisetegudele tänati foorumil ka sotsiaalvaldkonna töötajaid, kes on pühendunud inimeste heaolu ja sotsiaalse turvalisuse tagamisele.

Türi vallas oleme väga uhked oma sotsiaalvaldkonna töötajate üle, kelle igapäevane töö ja hoolivus aitavad toetada kogukonna kõige haavatavamaid liikmeid. Nende väsimatu panus ja pühendumus on hindamatu, sest nad loovad turvatunde ning aitavad kaasa kogukonna sidususe ja heaolu kasvule.

MERLE RÜÜTEL

Toimus elupäästev koolituspäev

16. oktoober on Euroopas südame taaskäivitamise teavituspäev. 2013. aasta 16. oktoobril toimus esmakordselt Eestis südame äkksurma-alase esmaabi koolitusaktioon Tartus. 2014. aastal on SA Tartu Kiirabi võtnud plaani parendada tõenäosust südame äkksurma puhul ellu jääda kõigis nendes kohtades, kus asuvad meie brigaadid.

Selle aasta 18. oktoobril toimus Türi vallas taas koolituspäev „Sinu käed päästavad elu“. Kui eelmisel aastal toimusid koolitused kahel päeval ja olid jaotatud Türil, Oisus, Kärus ja Väätsal, siis seekord oli kaks koolitust Türi kultuurikeskuses ja üks Väätsa rahvamajas. Türi-le olid oodatud ka Oisu, Kabala ja Kärü piirkondade inimesed.

Koolitusi viisid läbi Tartu kiirabi töötajad, kes tegid seda vabatahtlikult elanikkonna õpetamise eesmärgil üle-eestilise tervise-ameti rahastatud projekti raames. Ikka ja alati on kindlam tunne, kui sinu kõrval seisja oskab hinnata olukorda ja vajadusel alustab elustamisega ning võimalusel kasutab ka AEDd. Teaduslikult on tõestatud, et ellujäämise võimalus on alla 10%, kui enne kiirabi saabumist elustamisvõtteid ei rakendata. Julge alati alustada elustamis!

LEADER meetmest sai Türi vald toetust projektitaotlusele „AED elustamisaparaatide soetamine turvalisuse suurendamiseks kogukonnas“. Projektiga soetati kevadel kuus automaatset elustamis-aparaati, mis paigutati Kabala rahvamajja, Oisu rahvamajja, Türi kultuurimajja, Türi vallamajja/raamatukokku, Väätsa rahvamajja ja Väätsa tervisekompleksi.

Koolitajad Tartu kiirabist. FOTO: ERAKOGU

Lisaks soetas Türi vald seitsmenda elustamisaparaadi oma vahendite eest ja see paigaldati Kärü rahvamajja. Projekti kogumaksumus oli ligi 9000 eurot, millest LEADER toetus moodustas 90%, valla omaosalus oli 10%. Kärü rahvamaja seade osteti Türi valla oma vahendite eest, kuna Kärü ei kuulu Lõuna-Järva koostöökogu LEADER meetme piirkonda. Samuti on AEDd olemas veel Türi spordihoones, Türi Konsumis ja Türi vabatahtlikel päästjatel.

MARGE HIRTENTREU

Türi valla sünnipäeval esitleti uut ajaloolist raamatut

Türi valla seitsmendat sünnipäeva tähistati 22. oktoobril erilise sündmusega – koduloolane Kaarel Aluoja esitles Türi raamatukogus oma uut raamatut „Türi valla lood sõnas ja pildis“.

See trükkis on järg kaks aastat tagasi linna sünnipäeva puhul ilmunud teosele, mis keskendus Türi linna ajaloolistele lugudele.

Uus raamat toob aga esile kogu Türi valla mitmekesise ajaloo ja kultuuri, käsitledes erinevaid paiku, inimesi ja sündmusi, mis on kujundanud valla identiteeti.

Aluoja rõhutas, et raamat sündis koostöös kohalike elanikega, kes jagasid oma mälestusi ja vanu fotosid. „Kõige väärtuslikumad lood tulevad otse inimestelt,“ sõnas Aluoja, tuues esile, et sellised mälestused annavad raamatule erilise tähenduse ja emotsiooni. Lisaks arhiividest ja muudest allikatest kogutud infole, on just need isiklikud lood ja ajaloolised fotod need, mis aitavad valla ajalugu elavana hoida.

Esitusel tõi Aluoja lavale ka ühe erilise külalise – 97-aastase Juta Ilvese, kellele tänavune aasta on olnud isiklikuks tähiseks. Kui Türi vald tähistab oma 7. sünni-

päeva, siis proua Ilves tähistab juba oma 97. eluaastat. Hoolimata kõrgest vanusest on tal suurepärane mälu ning ta jagas kuulajatega väga liigutavaid ja kurbi mälestusi Meossaare külast. Eriti jäi meelde tema meenutus teise maailmasõja ajast, mil metsadesse veeti sõjamoona, mis hiljem kohalikele traagiliseks osutus. Need

lood, täis ajaloolisi detaile ja emotsioone, on ka osa Aluoja uuest raamatust. Raamatus on kajastatud ka mitmeid lugusid Kärü vallast, mis seitse aastat tagasi omavalitsuste ühinemise käigus taas Järvamaaga liitus ja Türi valla osaks sai. „See on oluline osa meie valla ajaloo, mida tuleb jäädvustada,“ märkis Aluoja.

Raamatut trükiti 500 eksemplari ja selle raamatu valmimist toetas Türi vald 100 eksemplari soetamisega. Ülejäänud raamatuid saab osta Türi kultuurikeskusest, Türi muuseumist ning Paide Wittensteini muuseumist. Raamatut saab laenutamiseks võtta ka kõigist Türi valla raamatukogudest. TEKST JA FOTO: MERLE RÜÜTEL

Türi kultuurikeskuses avati Krooni kohvik

15. oktoobril avas Türi südalinnas uksed uus söögikoht Krooni kohvik, mis pakub iga päev soodsat ja maitsvat lõunat.

Kohvikupidaja Merike Kallase sõnul on kohvikus rõhku pandud kohaliku tooraine kasutamisele. „Menüü vahetub regulaarselt, et pakkuda mitmekülgset ja tervislikku valikut nii kiirustavatele kontortöötajatele kui ka pikemat lõunapausi nautivatele külalistele,“ lisas Kallas.

Avamispäeval käisid kohvikupidajaid tervitamas ka nii Türi vallavalitsuse kui ka Türi kultuurikeskuse esindajad. Türi vallavanem Sulo Särkinen jagas oma positiivset muljet: „Olen meeldivalt üllatunud kohviku uuest, värskendatud välimusest ja mitmekesisest toiduvalikust. Eriti hea meel on näha, et mõeldud on nii vegani sõpradele kui ka inimestele, kellel on toiduallergiaid. See näitab, et kohvik peab oluliseks pakkuda valikuid kõigile.“ Särkinenile tegi see avamine eriti rõõmu, kuna samal päeval tähistas ta ka oma sünnipäeva.

Türi valla finantsjuht Aime Roosioja tellis prooviks ahjukõrvitsa roa ja jäi sellega väga rahule. „Ahjukõrvitsa roog üllatas mind tõeliselt – maitsete tasakaal ja värskus olid imelised. Sellised lihtsad, kuid hoolikalt valmistatud toidud loovad meeldivalt koduse tunde. Kindlasti tulen siia tagasi,“ jagas ta oma muljeid.

Lisaks igapäevastele lõunapakkumistele saab Krooni kohvikust tellida ka peo- või peilaudade teenust, pakkudes kohandatud menüüsid vastavalt kliendi soovidele.

Krooni kohvik on avatud argipäeviti kell 11–17 ning õhtuti siis, kui majas toimub mõni sündmus. Rohkem infot pakkumiste ja lahtiolekuaegade kohta saab kohviku Facebooki lehelt nimega Krooni kohvik. Kohvikusse on oodatud kõik toidunautlejad, kes hindavad head maitset ja sõbralikku teenindust. TEKST JA FOTO: MERLE RÜÜTEL

Kärü muuseumis kõlavad hällilaulud

9. novembril kell 12 kutsub Kärü muuseum kõiki inimesi ühisele hällilaulmisele. Ürituse korraldaja Ene Kukk sõnas, et eesmärk on luua meeldiv koosolemise atmosfäär, kus jagada oma lemmikunelaule ja -lugusid. „Tulge kaasa laulma, rääkima ja õppima uusi hällilaule!“ kutsub Kukk üles.

Lisaks mõnusale kooslaulmisele on muuseumil plaanis koostada „Kärü muuseumi unelaulude laulik“. „Lindistame kooslaulmist ja kirjutame sõnad üles, et need ilusad laulud ei läheks unustusse,“ selgitab Kukk. Laulik ühendab põlvkondi.

Osalema on oodatud kõik huvilised sõltumata vanusest. Lisainfo: Aeg: 9.novembril, kell 12–14 Koht: Kärü muuseum, Jaama 7, Kärü alevik Üritus on tasuta ette registreerimisega 534 11081 eneline@gmail.com Pane ennast kirja ja tule kohale!

TÜRI AUTOTURG

Sõidukite ost-müük-vahetus

Asume Türi linnas, Jaama 22
Telefon: 5356 3198

Noored pillimehed olid edukad

Türi muusikakooli õpilased osalesid edukalt David Otto Wirkhausi nimelisel puhkpillikonkursil Kõrvekülas.

17.-20. oktoobril toimus Kõrvekülas David Otto Wirkhausile pühendatud noorte puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurss. Võistumängimise korraldasid koostöös Tartu valla muusikakool ja Tartu vallavalitsus. Konkursi eesmärgiks on populariseerida puhkpillimuusikat, propageerida noorte seas puhkpillimängu ja muusikaharidust ning innustada noori esitama eesti muusikat.

Türi muusikakoolist osalesid õpetaja Viia Ivaski flöödiõpilased, õpetaja Teet Tihvani trombooni- ja trompetiõpilane ning õpetaja Peep Heinaste altsarveõpilane.

Flöödimängijate II vanuserühmas (11-12 a) saavutas Henri Veeberg II koha, III vanuserühmas (13-14 a) said Annaliisa Aren ja Eliise Aus hea esinemise eest diplomi. Henri, Annaliisa ja Eliise kontsertmeister on Katrin Aesma.

Tromboonimängija Ott Vaarmari ja trompetimängija Mikkor Võtti osalesid I vanuserühmas (kuni 10 a) ja neile mõlemale anti välja II koht. III vanuserühmas osales õpetaja Peep Heinaste altsarveõpilane Steven Kooser, kes saavutas III koha. Ott'i, Mikkori ja Steveni kontsertmeister on Miina Jõgisalu.

Palju, palju õnne kõigile!

Laupa koolis õpib Järvamaa parim 4. klassi ettelugeja

9. oktoobril toimus Järvamaa keskraamatukogus 4. klasside ettelugemise võistluse „Ida pool päikest ja lääne pool kuud“ Järvamaa eelvoor. Kuna 2024. aasta on kultuuririkkuse aasta, siis sel aastal loeti erinevate rahvaste lugusid. Laupa kool oli sel korral esindatud lausa kolme õpilasega: Grete-Liis Säre, Rianna Saia ja Raho Ruiso, kellest viimane osutus parimaks ettelugejaks!

19. oktoobril esindas Raho Järvamaad Tallinnas, Eesti lastekirjanduse keskkuses toimunud vabariiklikul finaali võistlusel, kus tema esinemist tunnustati tänukirjaga.

Oktoobri lõpus külastasid Laupa kooli Paide-Türi rahvajooksu korraldusmeeskonna esindajad. Võtsime uhkusega vastu rahvajooksul Türi valla aktiivseima osavõtuga kooli auhinna: Laupa kooli õpilastele korraldatakse meile sobival ajal spordipäev ning peakorraldajateks on selle aasta Paide-Türi distantssi naiste arvestuse võitja Liis-Grete Arro ja meeste sama distantssi kolmas Karel Hussar.

5.,7. ja 8. klass saavad minna koos lustima Tallinnasse Park Minigolfi, kuna osalesid jooksul kogu klassiga. Oleme tänulikud ja uhked. Hoiame jätkuvalt liikumist ja sporti au sees!

Sügistoimetused Kärü koolis

Kärü kool osales maailmakoristuspäeval 9. kuni 22. septembrini. Seekord koristasid teise kooliastme õpilased kooli ümbrust ja Kärü kalmistut. 13. septembril oli meil koolis iseseisva õppimise päev, kus loodus- ja inimeseõpetuse tundide raames osalesid 2-3. klassi õpilased individuaalselt maailmakoristuspäeval. Tulemuste kohta valmis fotogalerii.

Selle õppeaasta esimene spordipäev toimus 18. septembril ja natuke teises võtmes kui tavaliselt. Spordipäeva teemaks oli meeskonnatöö. 20. septembril käisid meie lasteaiialapsed ja 1.-3. klassi õpilased Türi kultuurikeskuses etendust „Põial-Liisi“ vaatamas. Kui kooliõpilased kenasti bussis mahtusid, siis lasteaid tegi selle käigu rongiga. Elevust kui palju.

Kärü põhikooli lasteaid korraldas lustaka sügistralli, et ter- vitada imelise sügise saabumist. Iga laps otsustas ise, mis mets- loom temale kõige enam meeldib ning meisterdas endale trallile eelnenud nädalal loomamaski, mille loomise protsessis uuriti infot iga looma kohta. Nii kogunes kirjurañn Ruudolfi saadetud sügistralli kutsel kirev seltskond metsarahvast: siilid, rebased, oravad, hundid, karud, hiired, jäneseid ja isegi paar mäkra. Koos lauldi, mõistatati, tantsiti ja mängiti sügisele. Ühel hetkel avastas metsarahvas, et mänguväljaku rongi katusel on midagi, mida seal kunagi varem pole olnud.

Selgus, et Sügis oli toonud endaga kaasa kingituseks „tuule- luua“ ning korvides sügisannid koos õpetusega sügise püüdjä meisterdamiseks, mis jätkus veel nädala lõpus mänguringiski. Killukesi sügisest sai kinni püütud kena galerii. Nüüd kaunistavad laste ühiselt loodud kunstiteosed lasteaiaknaid ja meenutavad meile sügise saabumise värvikust.

23. septembril käisime kooliga õppekäigul Järsil. Veetsime kauni sügispäeva Puhta Vee teemapargis. Pärast väikest rah- meldamist oli jaksu ka kuulata, mida giid metsarajal loodusest põnevat rääkis. Väga huvitav oli ka maitsetaime aed. Sai nuusu- tada, maitssta, katsuda ja vaadata. 2.-3. klassi õpilased tutvusid veeringe maketiga õues ning kuulasid põnevaid lugusid loodu- sest metsarajal. Õppisid metsas ellujäämiseks vajalikke oskusi. Kas Sina tead, miks rebased hüppavad hiirele peale ja mis värk selle juures hiire hammastega on? Või miks on vaja tulepulkka? Meie kooli 2.-3. klassi õpilased teavad – tule küsi meie käest! Kärü kooli 4.-6. klassi õpilased tutvusid legendiga, kuidas vesi endale kodu leidis. Lisaks said õpilased toredaid teadmisi looduse ja looduses liikumise kohta. Õpilastele tutvustati taastuvenergia väikelahendusi ning lõpetuseks meisterdasid lapsed tuuliku.

Aravetel toimunud igasügisese koolinoorte sügiskrossist võttis sellel aastal osa viis meie kooli õpilast. Mõned meist olid sellel jooksul esimest korda, mõni juba mitmendat. Igatahes said kõik osalised kogemuse võrra rikkamaks.

Lasteaiaiga võtsime esimest korda osa Swedbanki Tallinna maratoni virtuaaljooksu lastejooksust. Jooksu viisime läbi oma kooli staadionil. Üritusest võttis osa 19 last, kel tuli joosta kas 300m või 500m olenevalt vanusest. Ilmselgelt jäi mõnel lapsel 500m väheks ja nii otsustati joosta 200m veel lisaks. Lastele see ettevõtmine igatahes meeldis. Peale jooksu oldi väga uhked oma diplomiga ja kaela riputatud medali üle.

Saame kokkuvõtteks öelda, et oli sportimist ja liikumist täis sügis. Sahisevat, vallatut ning värvikat sügise jätku kõigile!

KÄRÜ KOOLIPERE

OKTOOBER Türi põhikoolis

VIIENDIKUD ÕPPISID MATKAL METSATARKUSEID

Kui juba neljandat aastat järjest käivad Türi põhikooli viiendate klasside tüdrukud met- samatkal, siis on rõõm teatada, et sel aastal käisid matkamas ka viiendate klasside poisid. Türi põhikooli kehalise kasvatusõpetaja Liisa Gritšenko ja huvijuhi Merilin Sepa eest- vedamisel neli aastat tagasi alguse saanud metsamatk on loodud eesmärgiga õpetada noortele nii orienteerumist, meeskonnatööd kui esmaseid teadmisi metsas hakkama saamiseks. Vaikiv kokkulepe on, et matk toimub neljapäevast reedeni, sest siis on hea end nädalavahetusel välja puhata.

Neljapäevased matkapäeva hommikud algavad kogunemisega koolis, kus vaadatakse üle noorte varustus ning vajadusel kinnitatakse vabalt tõlledavad varustuselemendid veel lisanõõridega üle. Ikka selleks, et matk sujuvamalt kulgeks. Aastate jooksul on noorte ettevalmistus ja pakkimisoskus tublisti edasi arenenud ning teadmised eelmiste aastate matkajatelt on korralikult kõrva taha pandud. Seejärel tutvustatakse noortele matka käiku ja asutakse teel.

Esimese päeva ligi 17kilomeetrine matk kulgeb Türi linnale tiiru peale tehes. Kui noored on juba kaks-kolm tundi mööda metsaaluseid ja kruusateid ringi tiirutanud ning jõuavad üle pika aja suure tee äärde, on üllatus alati suur, kui avastatakse, et ollakse alles Türi linna piiril. Matka käigus jagavad klassid omavahel rajajuhi ülesandeid. Kui kaardi järgi orienteerumine ja tee juhatamine on näiteks 5. b klassi käes, siis üks osa neist juhatab teed ning teine osa jagab end matkaseltsiliste vahele ära nii, et oleks ülevaade sellest, et keegi maha ei jääks. Samuti jälgitakse, kas kellelgi on abi või tuge vaja.

Kui matkaseltskond ööbimisalale jõuab, saavad nad hetkeks hinge tõmmata, kuniks neile selgitatakse järgmised ülesanded. Lageda taeva all ei taha miskipärast keegi kunagi magada ning õhtusöögi nimel tuleb ka veidi vaeva näha. Nii hakkab see ühine sipelgapesa tööle - kes aitavad telke püstitada, kes kuuseoksi korjata külje alla soojenduseks, osad otsivad juba lõkkepuid ning üks seltskond ehitab välikäimlat. Mõnikord kipub peale ka koduigatsus ja väike hirm öise metsa ees, kuid kui kõht on juba täis, lõkkepaistel kere soe ning teetass nina all auramas, lahtuvad ka need mõtted. Pealegi ootavad telgis ees põnevad jutud ning tagasivaade päevale. Kui ka öö on mööda läinud ning noored soojas telgis ärkavad, kuuleb tihti mõtteid „See oli parim matk ‘everrrr’ (tõlge: eales)” ja see annab korraldajatele alati indu juurde.

Tüdrukutega matkasid sel aastal kehalise kasvatusõpetaja Liisa Gritšenko, huvijuht Merilin Sepp, sotsiaalpedagoog Evelin Metsis. Noormeeste matka võtsid eest vedada ajalooõpetaja Märt Hallasoo ning kehalise kasvatusõpetaja Viljar Pennert. Matka õnnestu- misse andsid oma panuse Kaitseliidu Järva malev (laagrivarustus), Türi spordiklubide liit (varustuse transport), orienteerumisklubi JOKA, kehalise kasvatusõpetaja Villi Vantsi ning põhikooli köögimeeskond, kes pani kokku head ja maitsvad toiduained, et oleks, mida õhtul lõkke ääres süüa.

TULEMUSI KONKURSSIDELT

22. vabariiklikul Kalju Lepiku luule- võistlusel saavutasid oma vanuse- klassis teie koha Andra Päär ja kolmanda koha Annabel Kinsiver. Emili Teesalu pälvis eripreemia kodumaa- luule vahetu ja siira esitamise eest. Õpilaste juhendaja on õpetaja Anneli Talviste.

Tohvelmani omaloomingu konkursil tunnustati oma vanuseklassis pari- mate tööde tiitliga Helerin Seerat (juhendaja õpetaja Anneli Talviste) ning Isabel Sepp'a (juhendaja õpetaja Kristi Rikk). Äramärgitud tööde tun- nustuse pälvisid Roosi Põllu (juhendaja õpetaja Anneli Talviste), Laurits Nummert ja Marko Muuk (juhendaja õpetaja Epp Rasva).

17. oktoobril toimus Paide güm- naasiumis matemaatikavõistlus Punk- tum, kus oma vanuseastmes tegid meie noored puhta töö. Peast arvu- tamise võistluse võitis Andreas Lain ning eluliste ülesannete lahendamise võistluse võitis Reigo Jaagumann. Meeskonnavõistluse võitis meie kooli võistkond koosseisus: Andreas Lain, Reigo Jaagumann, Helerin Seera ja Anette Tammoja. Õpilaste juhendaja on õpetaja Laine Aluoja.

Toimekad tegevused Oisu õppehoones

15. oktoobril külastasid Retla-Kabala kooli Oisu õppehoone õpilasi Anneli ja Heidi SA Eesti Piimandusmuuseumist. Neil olid kaasa võetud põnevad töövahendid, millega tegutsedes said lapsed kehastuda võimeistriteks ja lüpsjateks. Aga enne põhitegevuse juurde asumist kuulasid õpilased Anneli imelist karmoškamängu. Seejärel jagas Heidi teadmisi piimast ja teistest piimatoodetest ning nende ajaloo. Oli tore ja vahva päev, mis lõppes oma käega klopitud võid leivale määrades ja küll see maitses hästi.

Ülejärgmisel päeval tuli õpilastele rääkima unest ja selle kasulikkusest unehaldjas Hanna Saar. Lapsed said teada, mis on kolm kõige tähtsamat kütust lapse kasvamisest ja arenemisest. Mõõtu võeti võistkondade vahel, kus ühte kogunesid pikema õõunega lapsed ja teise need, kes õõsel vähem magavad. Võistlus toimus kiiruse ja täpsuse peale ja kiiremaks osutusid rohkem puhunud õpilased. Unehaldjas jõudis ka Kabalasse. Tahaks loota, et üks kolmest kütusepaagist ehk une oma sai vaheajal meie kooli õpilastel küllaga täidetud.

PIRET PÄLL, sotsiaalpedagoog

ÕHKSOOJUSPUMPADE

**MÜÜK
PAIGALDUS
HOOLDUS**

KLIIMAPARTNER.EE ☎ **5184429**

www.ehituspuit.com

**PARIMAD
HINNAD!**

**Sise- ja välisvoodrilaud,
terrassilaud, ehituspuit**
Kohaleveo võimalus.

PAIDE, PRÄÄMA. Avatud E-R 8-17.

Ostame

**okas- ja lehtpuupalki,
hinnad head ja raha kohe kätte!**

Info 503 0452, 510 5565, investor@investor.ee

Tännassilma kool ja küla

Sel aastal täitub Türi valla Tännassilma küla esmamainimisest 460 aastat. 160 aastat tagasi alustas külas tegevust kool. Tänaseks on säilinud küla, aga kahjuks mitte kool.

Küla ajaloo kronoloogia, üldiseloostus ja elanike arv

Kirjalikes allikates on esmakordselt Tännassilma (Tenasilm) küla mainitud 1564. aastal. Üle-eelmisel sajandil kuulus küla Türi kihelkonna Alliku (Allenkül) mõisale. Aegade jooksul on Tännassilma küla kuulunud erinevate omavalitsuste koosseisu: kuni 1939. aastani Alliku valda; Alliku valla ühinemisest Särevere vallaga alates 1939. aastal Särevere valda; 1945-1991 asus Tännassilma küla Oisu külanõukogu piirkonnas; alates 1991. aastast, kui Oisu külanõukogule anti omavalitsuslik staatus, Oisu vallas. Aastast 2005, mil Oisu vald ühines Türi vallaga, on Tännassilma küla Türi valla koosseisus.

Praegu on Tännassilma küla naabriteks Taikse, Põikva, Villevere, Kärevere, Vilita ja Raukla külad. Eestis on veel kaks Tännassilma küla: üks neist asub Harjumaal ja teine Põlvamaal.

Seisuga 1.01.2006 elas Tännassilma külas 56 elanikku, 1.01.2020 – 48 elanikku ja seisuga 1.09.2024 - 54 elanikku (Türi valla koduleht).

Vaatamisväärtused

Tännassilma külas Nõmme metsavahi talu lähedal asub 16.-17. sajandist pärit maa-alune kalmistu, mis avastati 1960-ndatel aastatel Tännassilma-Rassi maantee laiendamistööde käigus. Koht on võetud arheoloogilise kaitse alla.

16. juunil (28. juunil) 1872 toimus külas märkimisväärne sündmus, kui Sikensaare talu heinamaale langes suvel meteoriit. Meteoriidi algne mass võis olla ligi 28 kilogrammi. Tännassilma meteoriit on oliiviin-pürokseenne kondreid sisaldav kivimeteoriit, millest üks 2,7 kilogrammine tükk

Tännassilma koolilapsed kevadistel aiatöödel. On aasta 1938.

Kultuur ja sport olid au sees: vasakpoolsel pildil on Tännassilma naiskoor aastal 1936, parempoolsel kohalikud jalgpallurid.

on Tartu ülikooli muuseumis ning tükikesed Eesti loodusloomuuseumis ja Tallinna tehnikaülikooli geoloogia instituudi meteoritiika fondis.

Kultuurielu

Esimese vabariigi ajal oli külas küllaltki elav kultuurielu, mis koondus põhiliselt kooli juurde. Tegutsesid maanoorte ring, põllumajandusring ja hariduselts, mis alustas tegevust 1922. aastal. Töötas raamatukogu, korraldati peoõhtuid näitemängudega, loenguid ja mitmeid kursusi, tegutses rahvatantsu ja võimlemiskursus, võeti osa põllumajandussaaduste näitustest, töötas malering ja toimusid spordivõistlused. Eriti populaarne oli näiteks võrkpall.

Näide ühe põllumajandusringi võistluste kavast:

Kraavikaevamise võistlus
Künnivõistlus
Kartulikoormimise võistlus
Käsiapalli võistlus
Põllumajanduslik teatejooks
Korraldused lõppesid tantsuõhtuga.

Külasimmaneid peeti Mar-dihansu, Jõe, Vainu ja Anni talu küünides. Külakiiged olid Vainu talu maadel ja Tisleri talu kruusaugus. Kandlemängijad olid Ants Luukas ja Kustas Jürjo, lõõtspillimängijad Voldemar Heljuste, Jaan Pent, August Pent ja Juhan Volle. Laulude looja ja esitaja oli Valter Jürjo.

Pärast sõda tegutses naisansambel, akordionil saatsid Villu ja Edmund Vene. Viimane Tännassilma kooliõpetaja Elvi Kink oli ka ise hea akordionimängija ning püüdis taidlusel hinge sees hoida. Koolimajas ja Jürihansu talus korraldati sel ajal pidusid.

Tännassilma algkool

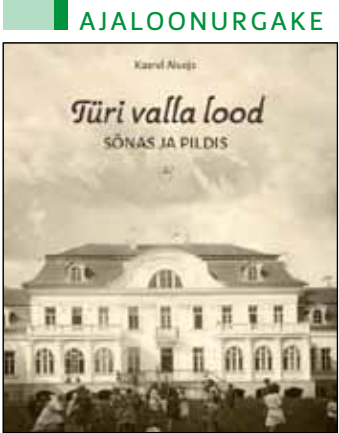
Enne kooli asutamist õpetati lapsi lugema Oisusaare talu rehetares. Tännassilma koolimaja ehitati 1863. aastal ning kool alustas tegevust Tännassilmas 1864. aastal.

Esimeseks koolmeistriks oli Hans Ehrenverth (1864-1867). Õpetati lugemist, arvutamist ja piiblisalme. Õpetus küla-koolis oli tol ajal õige vilets, sest puudusid kutseliselt ettevalmistatud õpetajad. Kooli peeti kolm päeva nädalas hommikust õhtuni, õppekeeleks oli eesti keel ning põhiõppeaineks oli usuõpetusala, mis koosnes uue testamendi lugemisest, piiblitluse, piiblisalmide ja peatükkide masinlikust pähe tuupimisest ning kirikulauludest.

Koolmeistri töö tasuti põl-lusaadustega ja kütteks anti

tarvitada kuuseoksad ja lepa-haod, mis küüdikorruga kohale toodi.

Aastatel 1867.-1886 oli kooli-õpetajaks Hans Luuk, kes oli sel ajal ka Alliku valla sekretär. Õpetust anti usuteaduses, eesti keeles, arvuteaduses ja laul-mises. Lapsed, kes olid 11 aastat vanad, loeti kooli kohuslaseks ning olid sunnitud kolm talve koolis käima. Koolikohustuse täitmise järele valvasid val-lavanem ja koolivanem, kes kord kuus ülevaatus-t tegid. Seadusest üleastumise puhul võeti vanemad või hooldajad vastutusele. Kooliaeg algas kariloomade lauta jäämisega sügisel ja lõppes karjalaske-päevaga kevadel. Igale laupäeval käisid ka suuremad lapsed kuni leeriajani korduskoolis. Tollel ajal käis koolis 40-50 last, kes istusid tihti peale ka põrandal,

Türi raamatukogus esitleti 22. oktoobril uut kogukondlikku ajaloo kogumikku: “Türi valla lood sõnas ja pildis”. Raamatu autor Kaarel Aluoja on kaante vahele saanud toredad lood Türi valla erinevatest kohtadest sealhulgas ka Tännassilma külast. Raamatut saab osta Türi kultuurikeskusest, Türi muuseumist ja Wittensteini tegevusmuuseumist, viimasest saab raamatu postiga ka koju tellida.

sest pinkide arv ei vastanud õpilaste arvule.

1909. aastal anti talu uuele rentnikule ja ametisse pandi päris kooliõpetaja. Kooliõpetaja elas samas majas koos rentnikuga ja ka kool töötas samas majas.

Uus koolimaja ehitati 1914-1915 talupidajate ühistööna ühekorruselisena, hiljem ehitati osaline teine korrus peal. Koolis käisid peale Tännassilma laste veel ka lapsed Vilitalt, Kärevest ja mõned lapsed ka Taiksest. Kool oli algul nelja- hiljem kuueklassiline.

1939. aastal ühines Alliku vald Särevere vallaga, mille tulemusel jäi ka Tännassilma kool Särevere vallavalitsuse hallata.

1948. aastal organiseeriti kool ümber ning jäi algkooliks, enne seda oli kuueklassiline kool.

1960. aastal õppis koolis 9 õpilast, 1961 - 8 õpilast, 1962 - 8 õpilast ja 1963 - 6 õpilast.

Tännassilma viimane kooliõpetaja oli Elvi Kink, kes ka kultuurielul hinge sees hoidis. Peale kooli sulgemist 1963. aastal Elvi Kink lahkus Tännassilmast ja kohe hääbus ka kultuurielu. Tännassilma algkool suleti 1963. aastal. Tänavu oleks kool saanud 160aastaseks.

Täname Kaarel Aluoja artiklis olevate fotode eest ning Taikse-Tännassilma-Mäeküla kogukonnakogu liikmeid teksti materjali koostamise eest.

Täpsem info:
www.tyriujula.ee

Hommikuujumine T ja N kell 6.30-9.00

Päevane ujumine E-N kell 14.00-15.00

Vesiaeroobika E, K ja R kell 18.15-19.00

Laste sünnipäevade pidamine L ja P kell 12.00-15.00

Väikelaste ujumine igal pühapäeval

Türi Ujulas müügil ujumisriided ja -tarvikud

November raamatukogudes

Käes on pime ja külm aeg, mil inimesed soovivad olla rohkem kodused, poevad oma soojadesse pleedidesse ning naudivad õdusat kodusoojust lähedaste seltsis... Või siis tullakse otsima hingesoojust ja kosutust ka raamatukogudest, saades seda nii laenutatavate raamatute kui ka sündmuste näol.

Nii on alati raamatukogus väga soojalt vastu võetud Türi muusikakooli õpilaste kontserdid. Ka rahvusvahelisel muusikapäeval oli meie publik tülhingeliselt kaasa elamas noortele muusikakooli õpilastele ja nende juhendajatele. Samuti puudutas paljude küllastajate südameid Oisu raamatukogus toimunud imeilus hingepäeva kontsert-luuleõhtu, mille andsid publikule Imavere kooli õpetaja Taiga Laur ja huvijuht Elli Kiviorg koos õpilastega. Või elati kogu hingest kaasa Väätsa raamatukogus oma väikestele kogukonnaliikmetele nende kunstinäituse avamisele.

Meil on väga palju vahvaid kogukonnaliikmeid, kes on panustanud ja rikastanud ühel või teisel moel meie kultuurimaastikku, olgu see siis villanukkude meister Karin Pihlik või mitmete kodulooliste raamatute toimetaja Kaarel Aluoja. Me oleme väga tänulikud, et kõik need inimesed on leidnud tee raamatukokku, kus oma loomingut jagada ka meie lugejate ja küllastajatega!

Enamik raamatukoguküllastajatest on juba harjunud kuulma raamatukogudes ka muusikat. Seekordne külaline Ingel Undusk on läbinisti kultuurist läbiimbunud noor dramaturg, muusik ja luuletaja. Ellen Niidu ja Jaan Krossi lapselapsena on kirjutamine talle otsekui emapiimaga kaasa antud. Juba nelja-aastaselt alustas ta oma esimeste kirjanduslike katsetustega ja 5. klassis valmis esimene noorsooromaan. Ta väljendab end sageli läbi luule ja laulu ning seda teeb ta ka 12. novembril kell 17.30 Türi raamatukogus.

19. novembril esitleb raamatut „Metsavend Erich Jerlet“ Tiina Azojan. Erich Jerlet oli see metsavend, kes kirjutas „Metsavend-luse ideoloogilised alused“ ja oli üks Eesti siiani suurima rongiröövi korraldajatest. Temast on kirjutatud palju, aga kes ta oli tegelikult? Tiina Azojan, raamatu koostaja on metsavend Erich Jerleti õetütar. Lähisugulasena on tal ligipääs oma onu puudutavatele julgeolekudokumentidele. Neid uurides tekkis Tiinal rida küsimusi. Võttes julgeolekudokumentidele lisaks seni ilmunud metsavenna-käsitlused, sugulaste ja kaasaegsete mälestused ning teemaga seonduvad artiklid ja väljaanded, sündis raamat, kus ühe noore mehe elu on vaadeldud inimlikust vaatenurgast, tõdedes, et kui kurjus võimutseb, ei pruugi inimesele jääda palju valikuid. Ootame kõiki ajaloohuvilisi kuulama ja kaasa rääkima.

Palju huvitavat on toimumas ka teistes Türi valla raamatukogudes. Kuna on algamas Põhjamaade kirjanduse nädal, on oodata raamatukogudes nii lasteai- kui koolilapsi ettelugemise tundidesse videvikutundi pidama. Laupa raamatukogu on alati innukalt osa võtnud ka president Alar Karise algatatud uudishimupäevast, pälvides eelmisel aastal ka tänukirja selle eest. Ka sel aastal on raamatukoguhoidja Liina koostöös kooliperega valmistanud ette põneva päeva, kus lapsed saavad mitmel moel oma uudishimu rahuldada ja tarkust omandada.

Käru raamatukogus mängitakse lauamänge. Lauamängude kroonimata kuningas Brain Games, kes pidas oma juubelipidu ja andis selle raames ühe näidismängupäeva ka Käru raamatukogus, kinkis raamatukogule 100 euro väärtuses lauamänge, nii et erinevaid mänge meil nüüd jagub. Järjekordne mängupäev ongi juba 16. novembril kell 12. Käru raamatukogus hakatakse ka tasapisi valmistuma jõuludeks. 23. novembril on huvilised oodatud valmistama Marelli Leenurme juhendamisel jõulukaarte. Töötoas osalemistasu on 3 eurot.

Väätsa inimesi oodatakse 12. novembril kell 11 Väätsa rahvamajja kohtuma Eesti ühe viljakama lasteraamatute autori Ilmar Tomuskiga. Kohtumisele on oodatud kõik lapsed ja lapse-meelsed, keda I. Tomuski raamatud kõnetavad. Raamatuid, mis passivad kenasti lastele jõuluvana kingikotti, saab osta kohapeal sularaha eest. Kohtumist toetab Eesti kultuurkapitali Järvamaa ekspertgrupp.

Kinoklubi kutsub osa saama väärtfilmidest!

Alates 22. novembrist alustab tegutsemist KINOKLUBI, mille eesmärgiks on pakkuda meeldeajavat elamust kinogurmaanidest tavalise kinohuviliseni.

Kord kuus valime kavassee ühe erilise ja tähelepanu vääri filmi eluloofilmidest kuni dokumentaalfilmideni. Klubi hakkab tegutsema Oisu rahvamajas ja kõik huvilised on oodatud nautima filmimaailma parimaid palasid. Seansid toimuvad hubases ja privaatses õhkkonnas ning küllastajatel on samal ajal võimalus nautida kohvikus pakutavat head ja paremat.

Esimesel kokkusaamisel vaatame üheskoos romantilist draamat „Kafka teine armastus“.

Piletid hinnaga 5/4 € on müügil Oisu rahvamajas ja Türi kultuurikeskuses.

Täpsem info: 387 1241, 5340 3551, andra.kultuur@tyri.ee
Kõik on lahkelt oodatud!

Türi vallavanem tervitas noorimaid vallaelanikke ja nende peresid

Türi vallavanem Sulo Särkinen tervitas 14. oktoobril pidulikult vastuvõtul valla noorimaid kodanikke – viimase 11 kuu jooksul sündinud 82 beebit, kellest 31 on tüdrukud ja 51 poisid. Särkinen väljendas suurt rõõmu selle üle, et need pered on otsustanud just Türi valla oma koduks valida.

Lastevanemate poole pöördudes ütles vallavanem, et ootab põnevuse ja rõõmuga uute vallakodanike kasvamist, et kuulda nende tuleviku toimetamistest ja saavutustest. „Vallajuhina julgen teile kinnitada, et anname Türi valla poolt endast parima, et teie laste kasvutee oleks igati toetatud,“ sõnas Särkinen.

Igale vastuvõtul osalenud beebile kingiti nimeline hõbedane meenemünt ja raamat „Pisike puu“. Eesti riigi poolt kingitav lasteraamat on ilus traditsioon, mida on järgitud juba üle 15 aasta. Seekordne raamat, „Lapsepõlve lood ja laulud“, ilmus koostöös Eesti lastekirjanduse keskuse ja kultuuriministeeriumiga.

Õhtu muutis eriliseks ka kultuuriprogramm, kus laulis Bibi Loore Pilipenko ja esinesid Kati spordiklubi mudilased.

Palju õnne teile kõigile ja veelkord – tere tulemast Türi valda!

TEKST JA FOTO: MERLE RÜÜTEL

Retla-Kabala koolis oli toimekas oktoober

Õppeaasta teine kuu algas loomulikult erinevate õpetajate päeva üritustega. Kogu Retla-Kabala kooli personal käis end traditsiooniliselt koostöiselt koolitamas ja arendamas ning seejuures ka head kolleegide seltskonda nautimas.

Koolis aga said end õpetajaametis esmakordselt proovile panna kuuenda klassi õpilased. Nende tublide õpilaste ettevalmistatud oli ka armas kontsert-aktus ja tort ning kingitused õpetajatele. Nad said sellega kooli vanimate õpilaste vääriliselt ka edukalt hakkama. Õpetajad aga ei istunud seda tähtsat päeva niisama jutustades ja kohvitades maha, vaid panid endidki proovile. Nüüd juba traditsiooniliselt tegelesid Kabala maja õpetajad õpetajate päeval hoopistükkis küpsetamisega.

Ette võeti jällegi miskit uut ja põnevat, mida enne pole tehtud. Selle tulemusena kostitati õpetajate päeva lauaga ka kolleege lasteaiast. Seda mõnusat meeleolu jätkus muidugi ka valla korraldatud haridustöötajate tänuõhtusse.

Oktoobris pööratakse lisaks õpetajaametile suuremat tähelepanu ka vaimsele tervisele ja inimeste mentaalsele heaolule. Retla-Kabala kooliski tähistati vaimse tervise päeva nii erinevate koostööd toetavate ja mõnusat olemist tekitavate mängudega vahetundides kui ka õpilastele suunatud unekoolitusega.

Leivapäev aga möödus Kabala õppehoones sel õppeaastal eriti põnevalt. Eesti Pagar toe-

tas meid kuueteistkümnene erineva leivatootega, mida kõik õpilased, lasteaiälapsed ja ka töötajad said degusteerida ja valida siis oma lemmikud. Vaieldamatuks lemmikuks osutus röstisibulakartuli Pehmik. Samuti maitses Kabala õppehoone lastele ka Must vormileib ja Jassi seemneleib. Suured tänusõnad siinkohal ka Eesti Pagarile, kes meile leivatoodete degusteerimise võimaldas.

Pime aeg on juba käes ja seetõttu pöörame ka koolis ja lasteaias suuremat tähelepanu helkurite olemasolule ning õigele kasutamisele. Kooli ja lasteai ühise üritusena tähistati Kabalas helkuripäeva, kus mängiti helkuriteemalisi liikumismänge, loeti luuletusi ja muidugi ehti ka ühiselt helkuripuu. See puu tuleb appi siis, kui oled oma helkuri kaotanud või koju unustanud. Lisaks näevad kõik Kabalast autoga või bussiga läbisõidul olevad inimesed mõisamaja ees ilusti helkivat pöösast.

Kabala õppehoone vanematel klassidel oli koostöös Kabala

raamatukoguga tore võimalus kohtuda luuletaja ja karikaturisti Ilmar Trulliga. Koosolemine, luuletuste kuulamine ning lugemine ja vestlusring kirjani-kuga oli väga huvitav, lõbus ja emotsiooniderohke vast kõigile osalenutele.

Hõimupäeva eel ja mõeldes käimasolevale kultuurilise mitmekesisuse aastale käis Kabala õppehoone õpilastele esinemas lapsevanem, kelle juured on pärit Ukrainast – Vitalia Vartsaba. Hariv hommikupoolik oli tõeliselt mõnusalt üles ehitatud ja uut ning huvitavat infot Ukraina riigi, selle linnade, kultuuri ja rahvuse kohta oli väga paeluv saada.

Oktoober tõi ju ka selle õppeaasta esimese vaheaja. Kabala õppehoones jätkub ka käesoleval õppeaastal traditsiooniline mälumängu turniir, mille esimene voor enne vaheaega peeti. Tulemused olid esmakordselt väga tasavägised: punktivahed võistkondade vahel lõputabelis olid vaid ühe-kahe punktised.

Kuna on ju laulu- ja

tantsupeoaasta, käivad nii koorilauljate kui ka tantsijate proovid erilise innuga. Retla-Kabala kooli eripärast (kool kahes õppehoones, kahes külas) tulenevalt ei saa meie kooli koor iganädalaselt kokku, et proove teha. Siiski, tublide õpetajate eestvedamisel toimus vahetult enne vaheaega ka selline esimene n-õ ühisproov. Tantsijad aga võtsid lausa aja, et laagri formaadis pühenduda intensiivsemalt tantsude lihvimisele. Tantsulaager möödus hoogsalt ja andis juba öökooli mõõdu välja - tublid tantsijad saidki õhtu veeta tantsusamme lihvides ja loomulikult ka erinevate huvitavate mängudega õhtut sisustades. Ööbiti ühiselt mõisa saalis.

Retla-Kabala kool osales sel sügisel esmakordselt koolinoortele suunatud teadusvõistlusel Rakett 69 Junior. Selleks valmis meeleolukas video sellest, kuidas neljanda kuni kuuenda klassi õpilased panid keedumuna pude-lisse ja selle sealt ka hiljem välja võtsid. Ilma muna tükeldamata muidugi. Maakondlik eelvoor toimus Imavere koolis ja Retla-Kabala kooli õpilased said väga ägeda kogemuse võrra rikkamaks. Soovime edu Türi põhikoolil võistkonnale, kes esindab Rakett 69 Junior võistluse järgneval etapil Järvamaad!

Lisaks mahtusid oktoobrikuusse sügisene spordipäev, neljanda klassi tasemetööd, õpilasmavalitsuse liikmete valimine ja esimene koosolek ning vahvad vahetunnid ja rohkelt uusi teadmisi õppetundidest.

Õppekäik Vargamäel.

TÜG teeb ja toimetab

Õpetajate päev.

Õpetajate päev

Õpetajate päev oli abituriumi jaoks eriline päev, kus võeti üle meie kooli õpetajate rollid. Meie noored ja andekad õpetajad said jagada oma teadmisi, oskusi ja inspiratsiooni, tuues endaga klassiruumi kaasa värsket energiat ja loovust. Samuti said nad näidata, kui palju on nad oma õpetajatelt õppinud. Päev oli täis huvitavaid tunde, enda proovile panekut ning õpetaja ameti avastamist. Abiturium mõistis, et see töö ei ole nii kerge, kui alguses tundub. Õpilaste tähelepanu saamine nõuab siiski väga suurt tööd ja vaeva. Lisaks soovib abiturium tänada TÜGi õpetajaid, Teie vaeva on märgatud! ~14. lend

Õppekäik Vargamäel

Meie kooli õpilased on koostöös Türi raamatukoguga käinud igal sügisel pärast „Tõe ja õiguse“ I osa läbilugemist Vargamäel, et täpselt uudistada, kui kaugel Eespere ja Tagapere teineteisest elasid, kus võis asuda see kuusk, kui pikk oli Krööda teekond köögist kaevuni ja veel paljut muud. Õppekäik algab tavaliselt sellest kohast, kus Andres ütles: „Seal ta on, see Vargamäe.“ Ja näitas järgmise väljamäe poole, kus lõsutas hulk madalaid hooneid. Avastusretke lõppedes aida juures seistes tuli ka tänavu õpilassummas jutuks mõte, et kuulge, loeme kõik viis osa läbi, saab selle tegeliku peategelase – Indreku – kohta rohkem teada. Õpilaste muljeid
Marve: Oli väga tore ja põnev käik. Kindlasti andis rohkem mõistmist raamatu tegevusest ja kuidas just midagi toimus. Tekitas soovi ülejäänud osad ka ära lugeda.
Maeliis: Oli väga põnev. Oli huvitat teada saada, milline see Vargamäe päriselt välja nägi, nagu raamatus on kirjeldatud. Väga põnev oli teada saada A.H. Tammsaare elu kohta nii perekonna kohta kui ka tema teoste kohta. Tõstis huvi, et lugeda teised osad ka, sest teadmine, et see räägib natuke Tammsaarest, teeb selle veel põnevamaks.
Aleks: Väga huvitav oli näha kohta, mis inspireeris raamatus toimunut. Talu oli teistsugune, kui ma alguses arvasin. Tammsaarega oli tore pingil istuda ja juttu ajada. Tore reis oli.

Oktoobris käis meil mitmeid külalisi

Türi ühisgümnaasiumi vilistlane, kunstnik Kristi Vendelin rääkis koolis praegu õppiva Susanna Aleshina korraldatud kohtumisel huvilistele oma elust ja karjääri võimalikkusest pärast gümnaasiumi lõpetamist. Kristi tõi oma elu näitel, et loomingulisel inimesel on võimalik elus toime tulla, kui tal on tahe enda elu reguleerida ning erinevatest võimalustest kinni haarata. Projektijuhtimise tunni raames käis rakendussuuna abiturientide ees rääkimas Türi vallavalitsuse arendusjuht Üllar Vahtramäe ning Woodhammer OÜ tegevjuht Indrek Ammer. Teemaks projektid ja nendega kaasnevad erisused ja tähelepanekud.

Selle õppeaasta esimene spordi-võistlus

Möödunud aastal anti enim võitnud tiimile karikas, millega tuli kaasa kohustus jätkata spordivõistlusi. Loomulikult toimuvad need ka sel aastal ning korraldajateks on 11. klassi õpilased. Võistlused hakkavad toimuma iga kuu. Esimeseks võistluseks oli võrkpall ning sel korral võttis sellest osa ka Türi põhikooli meeskond.

Banksy näitus

15. oktoobril käisid 12. klassid õppekäigul Telliskivi loomelinnakus Banksy näitusel, kus oli vaja kasutada oma võõrkeeleskust. Vastavalt inglise, saksa või vene keeles oli vaja anda ülevaade ülemaailmselt tuntud kunstniku käsitletud teemadest, samas leida oma lemmik-

Külastaja Kristi Vendelin.

pilt ja seda põhjalikumalt avada. Kõik jäid näitusekülastusega rahule – siinkohal tänu Türi vallavalitsusele, kes tasus näituse- ja rongipiletite eest – ja leidsid, et maailmapilt avardus. Mõned mõtted õpilastelt:
„Näitus oli väga põnev, kuna kõik vaadatav oli kriitika millegi vastu. Värvide oli loominguliselt kasutatud ning kohati mängisid need tähenduses tähtsat rolli.“ Laura-Lisanna
„Näitusel oli palju vaadata, lisaks graffitile ja maalidele ka skulptuure. Tööde hulk oli tohutu, nii et lahkudes oli pea päris segamini mõtetest väga erinevatel teemadel.“ Annabel
„Näitus tekitas minus raskeid emotsioone, kuna kajastas mitmeid ühiskondlikke probleeme. See oli nagu löök kõhtu, mis tõi sind tagasi reaalsusesse.“ Hanna-Katariina

Mälumäng

TÜG-i mälumängusari alustas taas! Mälumängus osaletakse neljaliikmeliste tiimidenä ning võimalus on oma mälu teritada seitsmel erineval etapil. Küsimused hõlmavad ajalugu ja poliitikat, teadust ja sporti, kultuuri, loodust ja variat.

Vilistlane Anet Ivanov

Olen Anet Ivanov, Türi ühisgümnaasiumi 13. lennu vilistlane ning praegune Tartu ülikooli kirjanduse ja kultuuriteaduse tudeng. Türi ühisgümnaasiumist sain ma oma erialale väga vajaliku põhja. Õppisin valdama ja kasutama oma emakeelt erinevates vormides, nagu näiteks kirjutama, mõtlema, argumenteerima ja esinema. Lisaks võtsin kaasa kolm aastat kestnud hunnituid mälestusi ning hulganisti tutvusi. Eredaimad mälestused kooliajast on kindlasti õpetaja Beekmanni tunnid, ekskursioonid, teatrikülastused, Rooma reis, traditsioonilised klassi lõpureisid ning kõik need hetked, mida saime kokkuhoidva ja nii armsaks saanud klassikaaslaste ning klassijuhataja Aave Päevaga koos veeta.

SPORDITULEMUSED

Türit pärit Meeri-Marita Paas võitis Mehhikos Hyundai Archery plokki- bulaskmise maailmakarikasarja finaaletapi hõbemedali.

Maadlejad võtasid Türil mõõtu

Türi spordikooli noored maadlejad osalesid laupäeval, 26. oktoobril rahvusvahelisel maadlusturniiril, mis toimus neile koduses keskkonnas - Konesko Türi spordihoones. Võistlejaid oli kokku tulnud 169 ja pea teist samapalju oli tulnud ka pealtvaatajaid.
Türi Spordikooli maadlejate tulemused:
U16 Aron Lieberg 1. koht
Atso Nugis 5. koht
Uku Nugis 8. koht
Otto Nugis 3. koht
Mathias Maasikpalu 2. koht
Meiko Jeena 4. koht
U11 Gregor Plakk 7. koht
Siim Säde 14. koht
Roko Kattai 8. koht
Maksim Kyrilenko 9. koht.
Järgmine võistlus on neid ees ootamas juba 9. novembril Viljandis.

FOTO: A. KIKKAS

Ujujad olid edukad

Türi spordikooli ujujad tõid Kohtla-Järve karikavõistluselt koju hulga medaleid ja uusi Järvamaa rekordeid
4.–6. oktoobril toimusid Kohtla-Järvel Eesti karikavõistlused ujumises. Võisteldi kolmes vanuseklassis. Noored s.a 2008 ja nooremad. Juuniorid s.a 2006–2007 ja absoluutklass. Noorte ja juunioride paremusjärjestus pandi paika hommikuste eelujumiste põhjal. Absoluutklassi parimad selgusid õhtustes finaalides.
Türi spordikooli kasvandikest startisid Sheril Tankler ja Oskar Männa, kes startisid Ujumise Spordiklubi koondvõistkonnas.
Noorteklassis ja ka absoluutklassis oli seekord eriti edukas Sheril Tankler. Tema tulemused noorteklassis:
1. koht 100 m liblikas ajaga 1.06,19;
1. koht 200 m kompleksi 2.25,78;
1. koht 400 m kompleksi ajaga 5.05,78;
200 m kompleksi aeg õhtuses finaalis oli 2.24,04.
Nii 400 m ja 200 m kompleksi ajad olid absoluutarvestuses teise koha väärilised. Esikohtadele lisaks veel üks 2. koht 100 m kompleksi ajaga 1.07,62 ja kaks kolmandat kohta vastavalt 50 m liblikas ajaga 29,37 ja 100 m vabalt ajaga 59,47. 100 m liblika, 200 ja 400 m kompleksi ning 100 m vabaujumise tulemused on uuteks Järvamaa rekorditeks.
Oskar Männa paremateks tulemusteks oli juunioride vanuseklassis 3. koht 400 m ja 5. koht 200 m vabaujumises. Kahjuks mõju- tas tema sooritusi vahetult enne võistlusi läbipõetud haigus.

ENAMPAKKUMISED

Türi vald võõrandab Türi vallavalitsuse 29. oktoobri 2024 korralduste alusel avalikul enampakkumisel järgmised Türi vallale kuuluvad kinnistud.

1. Türi vallas Kabala külas asuva Pärna tänav 3a kinnisasja (kinnistusraamatu registriosa number 2721836, katastritunnus 27101:004:2222). Pärna tänav 3a kinnisasja enampakkumise alghind on 83 eurot.
2. Türi vallas Taikse külas asuva Pihlaka tänav 26 kinnisasja (kinnistusraamatu registriosa number 20125950, katastritunnus 83401:001:0664). Pihlaka tänav 26 kinnisasja enampakkumise alghind on 6829 eurot.
3. Türi vallas Vissuvere külas asuva Luha kinnisasja (kinnistusraamatu registriosa number 20164650, katastritunnus 83401:001:0684). Luha kinnisasja enampakkumise alghind on 103 eurot.

Enampakkumised toimuvad Osta.ee portaalis ning enampakkumiste lõpptähtaeg on 21. november 2024 kell 10. Kinnisasju on võimalik igal ajal looduses üle vaadata. Täiendava informatsiooni saamiseks pöörduge palun tööpäevadel Türi vallavalitsuse varahaldusspetsialisti poole. Kontakt: 5886 3255, Annely.Grazer@tyri.ee.

Türi vallavalitsus on alustanud projekteerimistingimuste avatud menetlust kinnistule Hariduse tn 3, Türi linn.

Projekteerimistingimuste taotlusega soovitakse täpsustada alal kehtiva detailplaneeringu (Türi linn, Hariduse tn 1 ja 3, F.J. Wiedemanni tn 2c ja 4a maaüksuste detailplaneering, OÜ Arhitektuuribüroo 4A, töö nr DP 0105) tingimusi.

Seoses Türi põhikooli kaasava aia / toidusalu rajamisega Hariduse tn 3 kinnistule muutub lubatud hoonete arv kinnistul ja hoonestusala paiknemine.

Vastavalt ehitusseadustiku § 31 avalikustab vallavalitsus projekteerimistingimuste eelnõu. Arvamusi eelnõu kohta ootame kuni 8.12.2024 elektroonselt e-posti aadressile vallavalitsus@tyri.ee. Avalik arutelu toimub 14.11.2024 kell 17.30 Türi põhikooli aatriumis. Eskiisprojekti joonised ja visualiseeringud on leitavad aadressilt www.tyri.ee/et/kavandamisel-projektid. Projekteerimistingimuste eelnõu on suunatud kooskõlastamiseks päästeametile ja saadetud arvamuse avaldamiseks lapsevanematele läbi Türi põhikooli Stuudiumi.

RAGN-SELLS teadaanne eramajade omanikele

Muutub talvine biolagunevate köögijäätmete veograafik.

Perioodil 1.11.2024 - 31.03.2025 rakendab Ragn-Sells talvist veograafikut nendele eramaja omanikele, kelle köögijäätmete konteineri täituvus on jäänud alla 50%. Talveperioodil toimub tühjendus üks kord kuus (28 päeva järel). Uue graafiku on Ragn-Sells saatnud oktoobrikuu jooksul. Eesmärk on teenust keskkonnasõbralikumaks muuta ning vähendada sõite alatäitunud konteinerite tühjendamiseks. Muudatus ei puuduta korteriühistuid, koole, lasteaedu ega ettevõtteid.

Küsimuste korral võtke ühendust:
Ragn-Sells, telefon: 606 0439, e-post: info@ragnsells.ee
Türi valla ehitus- ja keskkonnaspetsialist
Telefon: 522 7326, e-post: Inga.Karg@tyri.ee

TEADE

Türi haldus korraldab Türi linnas vallale kuuluvalt maalt lehtede äraveo. Palume elanikel riisuda lehed kokku ja koguda need kottidesse. Kottide äraveo korraldamiseks võtke ühendust töödejuhatajaga: Jaan Nurk, tel 5443 0383, e-post Jaan.Nurk@tyri.ee. Soovi korral saab prügikotid asendada tühjadega. Vald jätab endale õiguse jätta lehed vedamata, kui need pole pärit vallale kuuluvalt maalt. Täname mõistva suhtumise ja koostöö eest!

Rinnavähi sõeluuring

Rinnavähi varaseks avastamiseks tehakse Eestis naistele mammograafilist sõeluuringut. Sõeluuringu eesmärk on avastada rinnavähk võimalikult varases staadiumis ning vähendada sel moel haigusesse suremust ja tõsta haigete elukvaliteeti. On tähtis, et ka ilma kaebuste või sümptomiteta naised uuringul käiksid, sest rinnavähk varajases staadiumis endast märku ei anna. Rinnanäärme radioloogiline uuring ehk mammograafia on väikese kiirgusdoosiga, mis on tervisele ohutu. Rinnavähi sõeluuringule kutsutakse 50–69aastasi naisi iga kahe aasta järel.

2024. aastal kutsutakse rinnavähi sõeluuringule ravikindlustatud ja ravikindlustamata naisi sünniaastaga 1950, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972 ja 1974.

Sõeluuringule pöördumiseks palume registreeruda telefonil 731 9411 tööpäeval kell 8-16. Samal numbril saab teha broneeringuid ka arsti poolt antud saatekirja alusel. Mammobussis saab vabade aegade olemasolul uuringule registreeruda ka kohapeal.

2.-6. dets on buss Järva maakonnas Türi tervisekeskuse parklas (Viljandi 26).

Kevade kooli mänguväljaku avamine. FOTO: MERLE RÜÜTEL

Oktoober Türi Kevade koolis

Kevade kooli õpilased külastasid rahvusoperit Estonia

3. oktoobril said meie kooli õpilased osaleda erakordses etenduses „Tajuleebe tantsulugu“ rahvusoperis Estonia, mis pakkus lastele unustamatu teatri- ja tantsuelamuse.

Meid tervitasid sõbralikud saaliteenindajad ning juhatasid otse suurele lavale, kus etendus toimus. Koos Estonia andekate artistidega liikusime läbi kauni tantsuloo – alustasime kuningalossist, avastasime maagilise metshaldjate metsa ning lõpetasime muinasjutulise järve ääres, kus elas kaunis luik.

Lapsed said ise etenduses osaleda, tantsida koos esinejatega ning proovida balletikostüüme ja kroone. See andis võimaluse tunda end tõeliste artistidena ning pakkus palju rõõmu ja elevust.

Oleme südamest tänulikud rahvusoperile Estonia selle imelise projekti eest, mis oli tehtud suure hoole ja pühendumusega just meie kooli lastele!

Lisaks rahvusoper Estonia külastusele pakkus elamusi ka Türi-Tallinn-Türi rongisõit ning jalutuskäik Toompeal.

Rahvusvahelist muusikapäeva tähistasime Kevade koolis kahe kontserdiga

Traditsiooniliselt külastasid meid Türi muusikakooli õpilased. Nende esituses kõlasid erinevad pillid.

Käru põhikooli lauluansambli kontsert oli üliäge ja emotsionaalne. Noorte juhendaja on õpetaja Ellen Nugis. Aitäh

esinejatele! Pakkusite meile palju rõõmu!

Türi Kevade kool sai uue mänguväljaku

8. oktoobril avati Türi Kevade kooli kauaoodatud uus mänguväljak, mis pakub õpilastele rohkem võimalusi aktiivseks ja turvaliseks tegevuseks. Mänguväljaku rajamine oli osa Türi valla investeeringutest, milleks eraldati 25 000 eurot valla eelarvest. Mänguväljaku ehitas Tiptiptap OÜ, kes paigaldas kooli õuealale lisaks mängulinnakule ka kaalukiige, vedrukiige ja kvaliteetse turvaaluse, et tagada ohutus ja vastupidavus.

Mänguväljaku valmimine oli oluline ja kauaoodatud samm. Meie kooli lastele on tähtis, et neil oleks võimalus turvaliselt ja rõõmsalt õues mängida, arendades samal ajal oma liikumisoskust ja sotsiaalseid oskusi. Värskes õhus liikumine toetab laste füüsilist ja vaimset arengut, mis on meie jaoks prioriteet.

Lisaks Kevade kooli õpilastele kasutavad kooli ruume ja õueala ka Türi lasteaia tasandusrühma lapsed. Suveperioodil pakuvad mänguväljaku atraktsioonid rõõmu kooli õpilaskodus toimuvates lastelaagrites osalejatele.

Suur tänu Türi haldusele, kes renoveeris mänguväljaku vana pingi, mis näeb nüüd välja nagu uus.

Lindi lõikasid läbi vallavanem Sulo Särkinen ning haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Triin Pärna koos kooliõpilaste ja -töötajatega.

Mänguväljaku avamisel oli meeleolu loomas Türi Perepesa tibu.

Leivanädal Türi Kevade koolis

Oktoobrikuisel leivanädalal rääkisime Kevade koolis leiva teekonnast – kuidas see meie lauale jõuab. Nädala lõpus panime käed külge ja küpsetasime ise leiba, juhendajaks õpetaja Marge Pener. Meie leib valmis Paide Püha Risti kiriku lõikustänapühaks.

Piimandusmuuseum käis külas

15. oktoobril külastas meid Eesti piimandusmuuseum meeleoluka programmiga „Kutsu muuseum kulla“.

Saime teada, kuidas võid valmistatakse ja kui imeliselt maitseb isetehtud või! Lüpsime lehma, rääkisime piimast ja piimatoodetest, mängisime lõbusaid mängu ning kuulasime pillilugu. Lisaks saime kaasa töölehti, et saadud teadmisi kinnistada.

Aitäh Eesti piimandusmuuseumile toreda ja hariva külaskäigu eest!

Türi Kevade kool sai 35. sünnipäevaks kauni kingituse – suure hulga kevadlillesibulaid

Koos lastega kaevasime uued peenrad tulpide ja nartsisside jaoks ning peitsime krookusesibulad muru sisse, et kevadel saaksime nautida värvilist õiemerd.

Suur aitäh kõigile, kes meile kevadlilled sibulaid töid. Tänuõnad Türi haldusele ja Ele Schiffile väärtuslike nõuannete ja abi eest.

Õpilased, õpetajad ja koolitöötajad panid sibulad üheskoos mulda ning nüüd ootame põnevusega kevadet, et näha kooliõuel tärkavaid kauneid õisi.

Mida teha tekstiilijäätmetega?

Alates 1.01.2025 tuleb kõik tekstiilijäätmed tekkekohal eraldi kokku koguda ja õigesse kogumiskohta üle anda.

Tekstiilijäätmete hulka loetakse kõik tekstiilist esemeid, mis meie igapäevaelus tekivad: rõivad, jalanõud, aksessuaarid (kotid, vööd jms), kodutekstiil (rätikud, kardinad, voodipesu, tekid, padjad, voodikatted, pleedid jne).

Madratsid ja vaibad kuuluvad suurjäätmete hulka.

Enne eseme äraviskamist tasub mõelda, kas see on kasutuskõlbulik.

Korduskasutuseks sobilikud (puhtad ja terved) tekstiilid suunata taaskasutusse (viia korduskasutuskeskustesse, nt Kaare tn 26 Türi linnas; anda ära või müüa edasi kirbuturu, fb Marketplace, yaga vm

platvormi kaudu); Korduskasutuseks mittesobilikud (plekilised, katkised ja kulunud) tekstiilid tuleb viia selleks ettenähtud kogumiskohtadesse (nt Türi jäätmejaam, korraldatud jäätmevedu);

Tugevalt määrdunud, hallitanud, kopitanud esemed tuleb panna segaolmejäätmete mahutisse.

Ohtlike ainete (näiteks õli või lahustiga) kokku puutunud tekstiilijäätmed on ohtlikud jäätmed, mis tuleb üle anda jäätmejaama.

Tekstiilijäätmete eraldi kogumine loob eeldused, et planeerida järgnevaid tegevusi sorteerimise ja ümber töötlemise lahenduste rajamiseks.

TR

Võrgustiku liikmed arutlesid Türil keskkonnateemade üle

Oktoobri keskel toimus Eestis Innovation Circle Network (ICN) aasta-konverents. Koostöövõrgustiku juhatuse liige Triin Pärna sõnul tulid aastakonverentsile võrgustikuliikmed, sõbrad ja partnerid Lätist, Leedust, Norrast, Rootsist, Belgiast, Poolast ja Saksamaalt. „Üheskoos arutati kestlikkuse ja kogukonna arengu teemasid,“ ütles Pärna.

Konverentsi raames külastati ka Türi linna. Türil tervitas osalejaid vallavanem Sulo Särkinen, kes andis ülevaate Türi vallast, siinsetest koolidest, lasteadeadest, vaatamisväärsustest jne. Abivallavanem Elar Niglas jagas väärtuslikke teadmisi linna arengust ja tuleviku-väljavaadetest.

Türi Inspiratsiooniaedade pargi esindaja Reeda Iismaa ja kesk-

konnaspetsialist Inga Kärg keskendusid oma ettekannetes Türi kestlikule arengule ja ettevõtluse arendamisele. Osalejatele tutvustati ka POMEIL projekti, mis on Erasmus+ algatus ja tegeleb sotsiaalse ettevõtluse ning rändeküsimustega.

Peale ettekandeid suunduti üheskoos Türi kogukonnamajja, kus äsja Järvamaa aasta koolitaja 2024 tiitli saanud Marian Nummert ja konnamaja vabatahtlik Aili Avi jagasid oma kogemusi põlvkondade vahelisest koostööst, oskuste edasiandmisest, kestlikust mõtlemisest ja vabatahtlikust tööst. Ühine lõunasöök toimus mitmeid auhindu saanud Kohvik-Restos AJATU.

MERLE RÜÜTEL

Korporatiivne valitsemine on muutunud valla arengu takistajaks

Küllap on paljud juba väsinud kuulmast lauset, et „vallal raha ei ole“. Ühtaegu ei tohiks maksumaksjad raha puudu olemise jutust aga kunagi väsida, sest me oleme usaldanud oma kokku kogutud raha vallavalitsuse kätte ja tahame selle eest võimalikult head elukorraldust vastu saada. Eelarve raha kasutamine peab vastama kindlatele reeglitele, mis ühtlasi tagavad maksumaksja raha kasutamise läbipaistvuse. Türi vallas ei ole see liiga pikalt nii olnud, sest kuidas muidu saavad tekkida miljonilised augud ja krooniline rahapuudus.

Kindlasti pole meil miskit teha kasvanud laenuintressidega ja piisavalt ei suuda me mõjutada riigi poliitikat. Küll aga tähendab läbipaistev vallaeelarve seda, et eelarveraha kasutatakse vastavalt planeeritud summadele ja sellel ajal, kui see oli plaanitud. See on vähemalt elementaarne reegel ja vallaeelarve mõte. Ja kui see nii ei ole, siis tuleb küsida, mis takistab nende elementaarsete reeglite täitmiseni jõudmist? Vigu tehakse alati ja neid saab reeglina parandada. Aga mitte kuidagi ega kunagi ei saa jõuda toimiva ja läbipaistva vallaeelarveni ilma Türi vallas toimiva korporatiivse valajuhtimismudeli lõpetamiseta.

JAANUS MARRANDI
Türi vallavolikogu liige

See tähendab olukorda, kus kildkonna grupihuvide rahuldamine muutub olulisemaks kui demokraatlikud seadusjärgsed eelarvereeglid ja laiem valla tasakaalustatud areng.

Näiteid elust enesest

Eluliste Türi valla näidete kohaselt võttis Türi halduse juht enne selleks volikogult loa saamist kokku ligi paarisaja tuhande euro ulatuses rahalisi kohustusi. Volikogu seati nii sisuliselt sundviskesse. Kaks volikogu revisjonikomisjoni koosseisu tunnistas sellise tegevuse ebarahuldavaks. Vaatamata sellele kinnitati halduse juht esmalt volikogu majanduskomisjoni juhiks ja seejärel eelarvekomisjoni esimeheks, kes peaks

suunama valla eelarvepoliitikat. Just praegu on käimas konkurss Türi vallavalitsuse majandusosakonna juhataja leidmiseks. Märgiline oli konkursikuulutusel, et osakonnajuhataja puhul on oluline „koostöö Türi halduse juhiga“ Kuigi lihtsate demokraatia reeglite järgi peaks just valdkonnajuhist osakonnajuhataja kureerima valla allasutuse tegevust. Türi valla puhul juhib sisuliselt nii valla majandusvaldkonda kui volikogu eelarvepoliitikat vallaallasutuse -Türi halduse- juht. Ime siis, et vallas ei taha niisuguse juhtimismudeli puhul osakonnajuhatajad püsida. Kevadsuvel sunniti ametist lahkuma ka senine rahandusosakonna juhataja, kelle puhul toodi põhjuseks bürokraatlik eksimus kuigi see ei toonud kaasa mingit kulu. Kuluaarides räägiti aga liigsest „suupruukimisest“ ja mitte kuulumisest meeskonda, sest ta „kiusavat oma nõudmistega“ hiljuti reegleid rikkunud Türi halduse juhti. Tagasi toodi endine rahandusosakonna juhataja, kes kindlasti nii palju „suud ei pruugi“. Paraku meenub ka üsna piinlik viga põhikooli ja tervisekeskuse ehituse aegadest, kui valla eelarvest lihtsalt unustati välja ligi miljoni eurone käibemaks. Sellest

kallist miljonilisest veast aga loomulikult valla maksumaksjatele ei räägitud, kuigi selle raha puudumine takistas kogu valla normaalset toimimist pikka aega. Need on ainult mõned näited meie koduvalla igapäevaelust ja korporatiivsest või kildkondlikust juhtimismudelist, kus inimese grupikuuluvus on olulisem kui elementaarsed demokraatlikud reeglid. Pole vist väga keeruline arvata, et kui sellist Türi vallas juurdunud ja iseenesest minevikust pärit juhtimismudelit ei muudeta, siis ei olegi võimalik saavutada maksumaksjate jaoks läbipaistvat ja toimivat valla eelarvet. Keskkel kohal olev korporatiivne ja kildkondlik võimuhuvi on muutunud juba praegu terve valla arengu üheks peamiseks takistajaks. Seda ei muuda ajapikku ka rohke enesereklaam. Liiga paljudel on valida, kas lõuad pidada ja edasi teenida, sest eks ikka laualt midagi pudeneb või siis valida vaikimine või lahkumine.

Kindlasti ongi keeruline kätteõpitud korporatiivsetest käitumismallidest loobumine. Kui me tahame, et sinse kogukonna tegemised kõidaks rohkem uusi inimesi, puhuks rohkem uusi tuuli ja värskeid ideid, siis meil siin Türi vallas tegelikult alternatiive ei ole.

Türi vallavolikogus 31. oktoobril

Türi vallavolikogu II koosseis kogunes istungiks 31. oktoobril 2024 Türi vallavalitsuse haldushoones. Volikogu istungi päevakorras oli üheksa punkti.

• Informatsioon:

Kesk-Eesti ettevõtlusinkubaatori tegevusest. Projektijuht Kadi Ploom ja Järvamaa mentor-konsultant Lizanne Idavain tegid ülevaate ettevõtlusinkubaatori tegevusest.

Kolme omavalitsuse ja sihtasutuse Järvamaa vahel sõlmitud lepingu muutmise. Sihtasutuse Järvamaa juhatuse liige Pipi-Liis Siemann tutvustas sihtasutuse taotlust lepingu muutmiseks. Haridusleppe sõlmimisest. Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Triin Pärna tutvustas haridusleppe sisu.

Ürituse Paide ralli rahalisest toetusest. Vallavanem Sulo Särkinen rääkis võimalusest täiendavalt toetada Paide ralli korraldamist.

• Türi vallavolikogu alaliste komisjonide esimehed tegid ülevaate komisjonide tööst.

• Türi valla 2024. aasta teine lisaeeelarve (1 lugemine, muudatusettepanekute hääletamine). Türi vallavolikogu menetles muudatusettepanekuid ja lõpetas lisaeeelarve esimese lugemise.

• Türi vallale kuuluvale kinnisasjale realservituudi seadmine ja Türi vallale kuuluvate maaüksuste võõrandamise algatamine. Türi vallavolikogu otsustas Türi vallale kuuluvale Türi linn, Allika tänav 8 maaüksusele servituudi seadmise ning Türi linnas Allika tn 8 ja Jõeääre maaüksuste võõrandamise.

• Türi valla vara valduse muutmine (2 eelnõu).

Nominendid on selgunud

Selgunud on Järvamaa ettevõtjate ja kodanikuühenduste tunnustamise nominendid

Kuni 30. septembrini oli võimalik esitada kandidaate Järvamaa parimate ettevõtjate ja vabaühenduste tunnustamisele. 13 kategooria peale esitati 66 avaldust, päris mitmeid kandidaate rohkem kui ühel korral.

Türi vallast on esindatud lausa 17 nominenti 10 kategoorias.

Ettevõtluses:

- Mikrotegija: L.L. Autoremont
- Väike ja keskmise suurusega tegija: Toosikannu OÜ, Väljataguse Veod OÜ ja Vingeld OÜ
- Suurtegija: Osaühing Estonia
- Turismitegija: mittetulundusühing Kärü Heade Tegude Muuseum ja OÜ Metsajõe Puhkemaja
- Silmapaistev tegija: Aljona Suržikova
- Aasta talu: Kangru talu

• Aasta toode/teenus: TÜRI OTT (otse tootjalt tarbijale)

Kodanikualgatuses:

- Aasta vabaühendus: Türi Aianduse ja Mesinduse Selts
- Aasta vabatahtlik: Marek Feldmann ja Triinu Eplik
- Hea algatus 2024: Garaaz Järvamaa Rahvaralli ja ÖÖÖÖkohvikute kolmapäevad
- Kogukonda toetav ettevõte: Kontsertklubi Garaaz Türi-Alliku/ L.L. Autoremont OÜ
- Aasta sädeinimene: Klaarika Uusmaa

Sel aastal toimub esmakordselt ettevõtjate ja kodanikuühenduste tunnustamine koos nime all Järvamaa Tegusad. Ühise tunnustusürituse kaudu saavad ettevõtjad ja ühendused jagada omavahel kogemusi, luua uusi kontakte ning edendada ühist eesmärki – tugevdada Järvamaa kogukonda ja arendada piirkonna majandust ning ühiskonda tervikuna.

Tunnustusüritus toimub 20. novembril kell 18 Väätsa rahvamajas.

JärvaRehvikeskus

PROFESSIONAALNE REHVIVAHETUS

Rehvide ja velgede müük, soodsaimad hinnad Järvamaa suurim valik rehve kohe riulist võtta Rehvide hooajaline hoiustamine

Vaata meie e-poodi
www.jarvarehvid.ee

esto
järelmaks

Naastrehvide hinnad alates	
185/65R15	49€
205/55R16	55€
205/60R16	59€
215/60R16	65€
215/65R16	71€
215/55R17	71€

Viljandi 13, Türi. Tel 5309 0746.

LIITU MEIE MEESKONNAGA!

HOOLDAJA

Kärü Südamekodu

TÖÖÜLESANDED

Hooldaja tööülesanneteks on eakate hooldamine ja abistamine igapäeva toimingutes. Hoolitusplaanide täitmine ja abistamine ravimite manustamisel. Elanike kaasamine igapäevasesse tegevusse arvestades tema soove, tervistlikku seisundit, meeleolu ja võimeid.

OOTAME SINULT	KASUKS TULEB	SIND OOTAB
• Hooldustöötaja tunnistus või tunnistuse puudumisel valmisus hooldustöötaja koolituseks. • Soov inimesi aidata • Täpsus, korrektsus ja pingetaluvus • Hea koostöö- ja suhtlemisoskus • Positiivne ellusuhtumine ja empaatiavõime	• Arvutioskuse algtase • Varasem töökogemus • Vere keele oskus suhtlusesandil	• Professionaalne ja toetav meeskond • Võimalused täiendkoolitusteks • Pikaajaline ja stabiilne töö • Head töötingimused • Spordi- ja tervisetootus

Kandideerijal palume saata oma CV info@sudamekodud.ee
Kärü Südamekodu juhataja, +372 517 2057

www.sudamekodud.ee

KoldeTuli

www.koldetuli.ee

Kütteklotsid (puisteruum) määrg	29 €/rm
Kütteklotsid (puisteruum) kuiv	49 €/rm
Halupuu lepp 45-60 cm määrg	59 €/rm
Küttepinnud määrg (~2,5 rm/pakk)	65 €/pakk
Halupuu kask 50 cm määrg	69 €/rm
Halupuu lepp 30 cm kuiv	85 €/rm
Kuiv kütteklots 40L (48 võrku)	283 €/alus
Kuiv lepp 30 cm 24L (60 kohvrit)	359 €/alus
Kuiv kask 30 cm 24L (60 kohvrit)	394 €/alus

Nüüd ka e-pood, kus järel- ja osamakse võimalus !!!

Tel 516 0288 Türi

Türi kultuurikeskuses pakutakse eakatele tasuta õigusnõustamist:

12. november kell 13 - 14

26. november kell 13 - 14

Lisainfo telefonil: 504 7330

KULTUUR

N 7.11 kell 19 Jazzliit 20 ja Türi kultuurikeskus LIVE | Helin-Mari Arder ja Mart Soo „Voyage, voyage”. Helin-Mari Arder – laul, Mart Soo – kitarr. Kuulda saab eri maadest pärit muusikat, eriti just šansooni-klassikasse kuuluvaid laule. Piletid Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses eelmüügist 10 €, samal päeval 12 €.

P 10.11 kell 12 Isadepäeva tähistamine Kärü rahvamajas. *KÄRU AASTA ISA 2024 väljakuulutamine. *Esinevad Kärü kogukonna, lasteaia ja kooli lapsed. Lisaks isadele, vanaisadele ja vendadele on loomulikult oodatud õed, emad ja vanaemad ikka ka.

E 11.11 kell 19 Rakvere Teatri etendus „Di ja Viv ja Rose“ Türi kultuurikeskuses. Sõbrad kogu eluks, tragikomöödia- Autor Amelia Bullmore. Lavastaja Peeter Raudsepp, helilooja Malle Maltis, liikumis-juht Helen Solovjev . Osades: Ülle Lichtfeldt, Elina Reinold (külastisena), Tiina Mälberg. Etendus on kahes vaatuses ning kestab 2 tundi ja 40 minutit. Piletid müügil Piletimaailmas ja Türi kultuurikeskuses. Tavahind 23 €, soodushinnad: 11,50 €-20 €.

T 12.11 kell 11 Kohtumine armastatud lastekirjanik Ilmar Tomuskiga Väätsa rahvamajas. Kõik huvilised on oodatud! Üritus on tasuta. Korraldajad Väätsa raamatukogu ja Väätsa rahvamaja.

K 13.11 kell 9 Lastehommik Kabala rahvamajas nukufilmiga „Tony, Shelly ja maagiline valgus“. Piletid 5/4 €.

K 13.11 kell 16.30 Oisu OTT- Otse tootjalt tarbijale, Oisu rahvamaja juures. Oisu OTT ootab taas ostma, müüma! Info telefonil 5340 3551.

K 13.11 kell 19 Kinoõhtu Kädva küla seltsimajas- „Vari“ EST 2024. „Vari“ toob esmakordselt Eestis kinolinale Juhan Liivi tegelaskuju ja näitab teda ootamatu vaatenurga alt. Piletid 6/5 € müügil tund enne algust kohapeal.

N 14.11 kell 18 Kontsert L’heure exquise Türi kultuurikeskuses. Esinevad: Imola Máté – sopran, Rumeenia, Sven- Sander Šestakov- klaver, Eesti. Kavas: Wolf, Delibes, Mahler, Lehár, Bernstein, Puccini, Mozart, Liszt jt. Piletid hinnaga 7/5 € müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses.

N 14.11 kell 18.30 Kabala piirkonna mälumäng alustab uut hooaegal Küsimused koostab Mati Roosmaa. Korraldajad: Kabala rahvamaja ning Kabala kultuuri- ja spordiselts. Info tel 523 7398.

N 14.11 kell 19 Kinoõhtu Kärü rahvamajas- „Vari“ EST 2024. Piletid 6/5 €.

R 15.11 kell 19 Juhan Uppin, Martin Arak ja Kert Krüspan / Vabariigi Pillimeeste üle-eestiline tuur Türi kultuurikeskuses. Juhan Uppin (põkarauakannel ja löõtspill), Martin Arak ehk Kandle-Oss (rahvakannel), Kert Krüspan (löõtspill). Piletiinfo: Eelmüügist kuni 14. novembrini 15 € / (üli)õpilased ja pensionärid 10 €. Kontserdipäeval 20 € / (üli)õpilased ja pensionärid 15 €. Kõik kuni 12-aastased lapsed (k.a) saavad sisse tasuta. Piletid müügil Piletilevis, Türi kultuurikeskuses ja Piletikeskuses.

L 16.11 kell 13 Jüri Lina uus, eriti ebatavaline film „KAEMUS“ Türi kultuurikeskuses. Režissöör tutvustab unikaalseid pilte ja fakte, mida selle maailma vägevad on väga hoolikalt varjanud. Film on sada protsenti poliitiliselt ebakorrektne. Kaemus on ainulaadne tõsi-elulavastus, mis peaks jätmä tundlikule vaatajale sügava mulje. Pilet 10 € müügil tund enne algust kohapeal.

L 16.11 kell 17 Oisu rahvamaja 35. sünnipäeva kontsertetendus „RÕÖMU TAHAN JAGADA“. Üles astuvad segarahvatantsurühm Helkur, Türi Kevade kooli kapell, ansamblid Pillarid ja Viisilised. Kontsertetenduse on lavale seadnud Sille Varul. Rahvamaja pakub omalt poolt külalistele sünnipäevavort. Lisaks avatud ka kohvik (arveldamine sularahas). Olete kõik rõõmsasti oodatud!

K 20.11 kell 17 „JÄRVAMAA TEGUSAD 2024“ Väätsa rahvamajas. Kutsetega.

N 21.11 kell 11 Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY Jõulumuinasjutt „Näe, pisike päkapikk“ Türi kultuurikeskuses. Muinasjutuline jõulu-aeg ei ole enam mägede taga. Selle aasta jõulumuinasjutt viib lapsed jõuluootuse aega ja näitab, kui oluline on teiste aitamine, sõprus ning siiras rõõm üheskoos olemisest. Idee ja lavastus Kadri Paldra. Etenduse kestus 1 tund. Pilet 12 € müügil Türi kultuurikeskuses. Pilet nõutav igal külastajal. Sülepilet puudub. Kollektiivtellijumustel iga 11. pilet tasuta. Info ja kollektiivtellijumused teatri telefonil 514 0046, teater@reky.ee

R 22.11 kell 19 Kinoklubi esimene kokkusaamine Oisu rahvamajas! Kinoklubi on kõikidele kinohuvilistele, keda kõnetavad filmid eluloo-filmidest dokumentaalfilmideni. Esimesel kokkusaamisel vaatame üheskoos romantilist draamat „Kafka teine armastus“. Tootjamaa:

Saksamaa, Austria 2024. Piletid 5/4 €. Seansi ajal avatud ka kohvik.

L 23.11 kell 18 Kultuuri- ja spordirahva tänuõhtu Kärü kõrtsis. Tantsuks mängib ansambel InMood.

K 27.11 kell 17 Kabala rahvamajas Kabala raamatukogu sünnipäeva tähistamine.

K 27.11 kell 19 Paul Neitsov ja Kaire Vilgats kontserttuuril „Unustamatud 90ndad“ Türi kultuurikeskuses. Oodata on võimsaid esitusi hittidest, mis kõlasid raadiotes, pidudel ja kodudes, pakkudes meelelahutust, nostalgiat ja emotsionaalseid elamusi. Piletid: Täispilet 29.90 €, pensionär, ISIC, õpilane al 10 a (k.a) 26.90 €. Kontserdipäeval pilet kallim.

P 1.12 Advendiaja väljakuulutamine ja jõulutulede süütamine: Kabalas kell 15, Oisu kell 14 töötöad, kell 16 kontsert ja advenditulede süütamine rahvamaja ees, Kärus kell 16, Türil kell 17, Reopalus kell 17.30, Piiumetsas kell 18.10, Lõõlas kell 18.40. Jälgige reklaami Türi kultuurikeskuse kodulehel www.tyrikultuurikeskus.ee ja Facebooki lehtedel.

P 1.12 kell 14 Lauluklubi kokkusaamine Türi kultuurikeskuses. Kavas on talve- ja jõululaulud.

T 3.12 kell 18-20 Jõuluturg ja jõuluteemaliste vaateakende avamine Väätsa rahvamaja juures. Info ja küsimused 5556 2601.

K 4.12 kell 14-16 Oisu rahvamajas sündmus eakatele - Küläs Artur Raidmets ja Peeter Kaljumäe humoorika kupleekavaga „Rikas ja vaene“. Rahvamaja poolt külalistele teelaud. Palume registree-rimiseks võtta ühendust aadressil: andra.kultuur@tyri.ee või telefonil: 5340 3551. Üritus on tasuta.

K 4.12 kell 19 Komöödiateatri etendus kahes vaatuses „Lumevangis“ Türi kultuurikeskuses. Lavastaja: Egon Nuter. Mängivad: Piret Kalda, Tõnu Oja. Täispilet 25 €, õpilane/ tudeng/ pensionär 23 €. Soodustuse saajatel palume kaasa võtta soodustust tõendav dokument (nõutav kohapeal). Piletid müügil Piletilevis, Piletimaailmas ja Türi kultuurikeskuses. Etendus kestab umbes 2 tund ja 30 minutit.

R 6.12 kell 19 Lõuna-Järvamaa mälumäng Türi kultuurikeskuses. Info: 5333 3067.

P 8.12 kell 12-14 Oisu rahvamajas jõululaat.

P 8.12 kell 17 Johan Randvere klaverikontsert „Aasta ilusaim aeg“ Türi kultuurikeskuses. Piletiinfo: Kuni 30.11 täispilet 27 €; pensionär, ISIC, õpilane al 10 a (k.a), puudega/tema saatja 23 €. Alates 1.12.24 täispilet 30 €; pensionär, ISIC, õpilane al 10 a (k.a), puudega/tema saatja 25 € Piletikeskuses, Piletilevis, Piletimaailmas ja Türi kultuurikeskus. Info, grupitellijumused 551 0038, tartukontsertkorraldus@gmail.com, www.kontsertkorraldus.ee

TÜRI MUUSEUMIS

Fotonäitus “Silmast silma kohtumised koduvalla metsades”. Näitusel Annika Kivimäe ja Teet Reieri fotod kodumetsades kohatud loomadest-lindudest.

NÄITUSED

Kuni 28.11 Heiki Merila maalinäitus „Raamitud värvid“ Türi kultuurikeskuse klaassaalis.

4.11-1.12 Dmitri Kotjuh, fotonäitus „Ukraina minu Arkaadia“ Türi kultuurikeskuse galeriis.

18.11-1.02. 2025 Märk Lõhmuse fotonäitus rabamaastikest Türi kultuurikeskuse fuajees.

2.12-27.01.2025 Margus Tiitsmaa - Sorge maalinäitus „NÄUTUS NÄI-TUS“ Türi kultuurikeskuse klaassaalis.

Oktoober 2024-jaanuar 2025 Oisu rahvamajas Kersti Uudeküll maalide näitus.

TÜRI RAAMATUKOGUS

Türi raamatukogus

12.11 kell 17.30 Ingel Unduski muusikaõhtu

16.11 kell 12 Teistmoodi Lastehommik

19.11 kell 17 Tiina Azojani raamatu „Metsavend Erich Jerlet“ esitlus ja meenutused

21.11 kell 13 Etluskonkursi „Koidulauliku valgel“ maakondlik eelvoor.

Kabala raamatukogus

27.11 kell 18 Kabala raamatukogu 100. juubelipidu

Kärü raamatukogus

16.11 kell 12 Lauamängude laupäevak. Mängitakse mängu: Džentelmen, Mahjong, Dixit, Ubongo, Kataan

23.11 kell 12 Käsitöökaartide meistrikläss. Jõulueri. Osalustasu 3 €

Väätsa raamatukogus

12.11 kell 11 Kohtumine kirjanik Ilmar Tomuskiga

VÄÄRIKATE ÜLIKOOL

14. NOVEMBER

13.00 - „Turvaliselt liikluses“ **DIANA OKAS** (Transpordiameti liikluse-ohutuse osakonna ekspert)

14.45 - „Mäluhaiguste ennetamine“ **ELERI LUHAMETS** (Viljandi mälukliiniku juhataja)

SPORDISÜNDMUSED

NOVEMBER

9.11 kell 16 Esiliiga mäng IMsport/Türi vs BMF/Rakvere VK Konesko Türi spordihoones; IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149

10.11 kell 17 Isadepäeva seiklusmatk Türi linnas; Türi spordiklubide liit, tyrispordiklubi@gmail.com, 5820 1464

13.11 kell 18 Järvamaa MV bridžis individuaalne Kreisi Trahteris; Tiit Kalda, tiitkalda@gmail.com, 5670 5490

15.11 kell 20 Esiliiga mäng IMsport/Türi vs EstNor/Kiili Konesko Türi spordihoones; IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149

16.11 kell 11 Väike-Vooremaa regain Türi laululaval; Gert Saamann, gert.saamann@gmail.com, 5197 3287

20.11 kell 10 Koolisport 4.-5. klasside rahvastepalli võistlused Türi Konesko spordihoones

20.11 kell 18 Järvamaa MV bridžis individuaalne Kreisi Trahteris; Tiit Kalda, tiitkalda@gmail.com, 5670 5490

22.11 kell 20 Esiliiga mäng IMsport/Türi vs Danpower/Võru VK Konesko Türi spordihoones; IMsport, ilmarmottus78@gmail.com, 507 9149

23.11 kell 10 Järvamaa MV koroona paarismängus mehed+naised Konesko Türi spordihoones; Kalju Mägi, kaljumagi@hotmail.ee, 5341 3643

24.11 Järvamaa orienteerumisteisipäevakute finaali Türil; Kalmer Keevend, kalmer@tyri.ee, 505 6595

24.11 kell 18 Igamehe bowling Veskisilla bowlingusaalis; Riina Soovik, riina.soovik@gmail.com, 524 6465

27.11 kell 18 Järvamaa MV bridžis individuaalne Kreisi Trahteris; Tiit Kalda, tiitkalda@gmail.com, 5670 5490

28.11 kell 10 Koolisport 7.-9. klasside võrkpalli võistlus Türi Konesko spordihoones

29.11 kell 15 Järvamaa TV10 OS I etapp Konesko Türi spordihoones; Veiko Valang, veiko.valang@mail.ee, 550 7576

Kalendris võib esineda muudatusi – hetkeseisu vaata spordikalendrist aadressil https://tskl.ee/spordikalender-2024/

Kabala raamatukogu 100

Taas on põhjust tulla kokku, kuulata meenutusi, kauneid luuletusi, vaadata vahvat tantsukava ning süüdata tordil küünlad, sest Kabala raamatukogu saab 100-aastaseks - palju õnne!

Sünnipäevapidu, kuhu kõik külalised on väga oodatud, peame Kabala rahvamajas 27. novembril algusega kell 17.

Pikaaegne Kabala raamatukogu juhataja ja raamatukoguhoidja Ulvi Praks pani kokku väikese meenutuse raamatukogu ajaloost: Kabalas asutati raamatukogu pärast külakoolide ühendamist 1924. aastal. Varem tegutsesid külates lugemisringid, mis liideti Kabala raamatukoguks. Raamatukogu asus koolimajas ja seda juhatasid õpetajad koolitöö kõrvalt. 1948. aastani oli juhataja Varje Algma, aastail 1948-1958 Jutta Ilves ja 1958-1960 Tamara Ratt. Siis kolis raamatukogu Kabala mõisahoonest valitsejajamajja, praegusesse rahvamajja (asutatud 1923). Juhatajaks aastatel 1960-1976 Väike Linkmann.

Raamatukogu oli avatud ühel kuni kuuel päeval nädalas. Kohustuste hulgas oli tellida vähemalt üks venekeelne ajaleht. Nõukogude

jandusloolistesse paikadesse. Tuge ettevõtmisteks ja remondiks pakkus paremale järjele jõudnud kolhoos, hiljem Kabala vald.

2001. aastal kolis juba internetiühendusega raamatukogu praegustesse avaratesse ruumidesse. Raamatukogu kasutab töös programmi RIKS.

2002. aastast on Kabala raamatukogu Türi raamatukogu struktuuriüksus. Alates 2016. aastast töötab raamatukogu 0,75 kohaga seoses piirkonna elanike ja kohaliku kooli õpilaste arvu vähenemisega.

Raamatukogul on edaspidi kohalikus elus oma koht just regionaalpoliitilises mõttes.

Pikki aastaid vedas Kabala raamatukogu tegevust raamatukoguhoidja Ulvi Praks, kes 2021. aastal siirdus pensionile. Tema töö võttis üle Silva Meesak, kes töötas raamatukogus paar aastat. 2022. aasta lõpust juhib Kabala raamatukogu tööd raamatukoguhoidja Margit Leesmaa.

Tule ja veeda oma aega raamatukogus!

ASTRID KARPENDER

Pärnu jõe kaldal Türi-Allikul paiknes samanimelise mõisa vesiveski. Veskihoone oli ehitatud 1812. aastal ja 19. sajandi lõpus oli veskirentnikuks Peet Parikas koos abikaasa Mariga. Nende poeg Georg Johannes Parikas oli üks Eesti tuntumaid fotograafe koos venna Peetriga. Veski tarbeks oli jõeale takistuseks ehitatud tammid, millega oli võimalik reguleerida vetevoogu eriti suvistel põuaaperioodidel. Kohe veski kõrval asus ka viinavabrik. FOTO RENE VILJATI KOGUST

Sild üle jõe läheb ka kaasajal, kuid veskitammid on juba ammu likvideeritud, kuna nendel puudus otstarve. Hävinenud on ka vana vesiveski, mille kohale on ehitatud elamu. Esiplaanil olevat tiiki kasutati kalakasvandusena, seal said soovijad kalaõnne proovida. FOTO RENE VILJAT

TÜRI-ALLIKU KÜTTEKONTOR

MÜÜA LÕHUTUD LEPAPUID

MÜÜGIL 25-60cm

KASEBRIKETT

Tel. 51 66 305

AllikuGrupp

ANNELI

ÕMBLUSTEENUSTE OÜ

- Õmblen, parandan, kohendan.
- Siidikleidist - tööriieteni.
- Kodutekstiili õmblus.

Viljandi tn 9 hoovis
Broneeri aeg: tel. 5855 3231

UUED KODANIKUD

**KRISTOFER-ROBIN,
MAREK, RENEK,
SÄLLY, SOFIA, ADRIANA,
JAANIKA, SASKIA**

Palju õnne!

9.novembril 11-13.30

Türi Kultuurikeskuses

Laste väliriiete ostuga kingitus kauba peale!

Hinnad soodsad
Välis- ja vabaaja
riided Soomest
lastele ja
täiskasvanutele

Soodne laomüük -
Uued riided Soomest
naistele, meestele, lastele

LAOMÜÜK -
riided
Soomest -
Türi, Aravete -
Järvamaa ja
Lehtse RM +
Tamsalu KK

• PROFESSIONAALNE PUHASTUS • KORSTNAAMÜTSID •
KORSTNAPÜHKIJA
• KÜTTEKOLLETE PARANDUSED •

Sypfer OÜ
53 423 630

HOOLDAMATA KORSTNAD JA KÜTTESEADMED
ON REAALNE OHT TEIE KODULE !!!

MÜÜME JA HINDAME SINU KODU!

Kõik teenused ühest kohast!
Kinnisvara müük, üür,
konsultatsioon, hindamine
ja seadustamine!

Võta ühendust!
Lea Kerma
512 4236
lea.kerma@arcovara.ee

ARCO VARA

Rati OÜ
ENERGIALAHENDUSED

**ÕHKSOOJUSPUMBAD,
ÕHK-VESI SOOJUSPUMBAD
ja MAASOOJUSPUMBAD**

Hooldus, remont, märgpesu
Tel 518 3495 • ratienergia@gmail.com
www.rati.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
info@metsakeskus.ee
Tel: 56 111 900

Türi Rahvaleht

Türi, Hariduse 3,
72213, Järvamaa
Tel: 513 3385
E-post: teet.reier@tyri.ee
Tegevtoimetaja: Teet Reier
Korrektoir: Kerli Rhede
Küljendaja: Teet Reier
Raamatupidaja:
Signe Tõotsu

Trükkija: AS Kroonpress
Levitaja: Omniva
Väljaandja:
Türi Arengu Sihtasutus

Türi Rahvaleht tuleb iga
kuu alguses kõikidesse
Türi valla postkastidesse
tasuta.
Trükiarv on 5800 ja
lugejaid u 11 000.

Kuulutuste ja reklaami
vastuvõtt toimetuses
või e-posti teel
teet.reier@tyri.ee või
uudised@tyri.ee

Toimetusel on õigus kirju
ja teisi kaastöid nende
selguse huvides toimetada
ning lühendada.

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VILJAT
Tel 525 8325
renewiljat@gmail.com

Loomaärsti
koduvisiidid
Viljandimaal ja lähistel

5 222 720
vethiir.ee

Rehvitööd, auto-
remont. Viljandi tn 9
telefon 5358 1596

OSTAN

GARAAŽI /
VÄIKSEMA LAOHOONE
TEL: 555 644 64

**FEKAALIVEDU
VÄLIKÄIMLATE RENT
TRANSPORDITEENUS**

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee
www.speqagri.ee

MEENUTUSTE ÕHTU

SAJAND VALGE MAJAGA

**29. NOVEMBRIL KELL 16
TÜRI KULTUURIKESKUSE SUURES SAALIS.**

LÄBI ÕHTU AITAVAD JALUTADA ÕHTUJUHIID **KAAREL ALHOJA** JA **TEET REIER**
VÕTAME KOKKU VALGE MAJA JUUBELIAASTA, MEENUTAME LUGUSID LÄBI SAJANDI.
VANA MAJA LUGU – **RÜNDO MÜLTS**
ETTEKANNE ÕPILASUURIMUSEST – **JASMIIN PIIRMETS** JA **LILY HARAK**

**REGISTREERI OMA OSALEMINE MEENUTUSTEÕHTULE
21. NOVEMBRIKS ADRRESSIL
TRIIN.PARNA@TYRI.EE VÕI TELEFONIL 5332 9722**

KOLMESTAR

metsa- ja põllumaa ost
kasvava metsa ost-müük
metsamaterjali transport
metsa ülestöötamine
võsaraie ja kokkuvedu
kallurveod, kopateenus
metsatehnika treilerveod
saematerjali müük
küttepuid müük

Mäekalda tn 2, Türi linn, Türi vald, 72213 Järva maakond
kolmestar@kolmestar.ee • Tel 503 5585 • www.kolmestar.ee

ÜÜRILE ANDA TÜRIL NÜÜDISAEGNE KÕETAV LAOPIND
Alates 130 m² kuni 1500 m² koos laoriulite, elektritõstukite, kaamerate, signalisatsiooni jm vajalikuga. Mugav ligipääs veokitele. Pakume kaupade hoiustamise laoteenust. Koos laopinnaga võimalus üürida ka kontoripinda.

OÜ Kolmestar • Tel 501 5328

Isadepäeva seiklusmatk Türil
10.novembril kell 17
REGISTREERI OMA VÕISTKOND (1-5 LIIGET)
E-POSTI TEEL: TYRISPODIKOOL@GMAIL.COM

TÜRI JÄÄTMEJAAM

TASUTA VÕETAKSE VASTU

- segapakendid
- klaaspakendid
- paber- ja kartongpakendid
- plastpakendid
- plastid
- metallid
- aknaklaas
- suurjäätmed
- vanarahvid
- oksad
- ohtlikud jäätmed
- elektroonikajäätmed

TASU EEST VÕETAKSE VASTU

- tekstiilijäätmed
150-liitrine kott – 5.00 €/tk.
*Iga täiendav kott või kott, mis on suurem kui 150 liitrit – lisandub 5.00 €/tk.
- aia- ja haljastusjäätmed
*võetakse vastu perioodil 01.04.-30.11
alates 5 kg – 0.10 €/kg.
*Ära antavad jäätmed peavad olema pakitud nii, et jäätmejaama tooja suudab need ise kaalule tõsta ning konteinerisse kallata.
NB! aiajäätmed saab mugavalt ära anda ka oma kodust. Vedu toimub kord kuus maist kuni novembrini. Veoga liitumiseks ja tingimuste täpsustamiseks võtke ühendust Ragn-Sellsiga 6060439 / info@ragnsells.ee.

VASTU EI VÕETA

- ehitusjäätmeid
- segaolmejäätmeid
- köögi- ja sööklajajäätmeid
- veoki- ja erirehve

Jäätmejaamas
saab tasuda nii
kaardimakse
kui ka
sularahaga

**NIMETATUD
JÄÄTMEID
VÕETAKSE VASTU
AINULT TÜRIL VALLA
ELANIKELT!**

Kõik jäätmete
toojad
registreeritakse
nende nime ja
aadressi järgi

01. november – 31. märts
N-R 13-18 ja L, P 11-14

01. aprill – 31. oktoober
K-R 13-19 ja L, P 11-15

**RIIKLIKEL PÜHADEL
SULETUD!**

TELEFON: +372 53 461 581
AADRESS: Viljandi mnt 17b, Türi linn, Türi vald

NBI Oktoobrikuu lehes oli aia- ja haljastusjäätmete hinnainfo vale, õige hind on alates 5 kg – 0.10 €/kg